THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
SEP 24 19
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

LIX METAI 38 N | PENKTADIENIS 1945 M RUGSĖJO (SEPT.) 21 D. | KAINA 5 CENTAI

Ateinančių metų vasario mėnesį Vienybė minės savo įsikūrimo 60 metų jubiliejų. Ta proga, ruošiamas specialus Vienybės numeris, kuriam prašoma siųsti atitinkamų raštų

New York Public Library 470 Fifth Ave.

DABAR

Visi jie laižosi
Argi visuotinis?
Ar tai išmintinga?
Stalinas sergąs...

JUOZAS TYSLIAVA

Atrodo, kad be kapitalistinės Amerikos negali apseiti nei komunistinė Rusija, nei socialistinė Anglija.

Sovietų Sąjunga norėtų gauti šešis, o Didžioji Britanija—keturis bilijonus dolerių paskolos.

Visi laižosi aplink Dėdės Samo kišenių.

Net ir bolševikai, kurie nuolatos tvirtina, kad Sovietų Sąjunga — rojus, o Jungtinės Amerikos Valstybės — pragaras...

Įdomu, kaip ilgai Dėdė Samas bus tuo "durnium su durimi?"

***

Rochesterio lietuviai, pirmieji paaukoję Amerikos Lietuvių Tarybai 1000 dolerių, sako:

"...mes visuotinam Amerikos lietuvių seimui... pritariame ir remsime jį tiktai tuomet, jeigu jis bus pilna prasme visuotinis, ne kitaip."

O tuo tarpu Amerikos Lietuvių Misija ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga praneša, kad tas seimas šaukiamas, nepasitarus su tų organizacijų vadovybe.

Ar ALT šaukiamas seimas bus visuotinis, jeigu jame nedalyvaus visos, siekiančios Lietuvai nepriklausomybės, organizacijos?

Į šį klausimą reikėtų tuojau atsakyti.

***

Kodėl Amerikos lietuvių visuotinis seimas šaukiamas Chicagoje, o ne Washingtone, kur yra Lietuvos nepriklausomybės raktas, tai taip pat neaišku.

Bet blogiausia tai, kad seimas įvyks po penkių didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministrų konferencijos.

Kaip žinoma, toje Londono konferencijoje dabar svarstomi konkretūs būsimojo pasaulio planai.

Tie planai bus primti būsimoje pasaulio taikos konferencijoje.

Taigi, kas iš to seimo, jeigu jis susirinks tada, kai Lietuvos likimas jau bus nulemtas.

***

Viename New Yorko dienraštyje klausiama:

"Kodėl žmonės, gudrūs ir išmintingi kare, negali būti gudrūs ir išmintingi taikoje?"

Bet ar žmonės, ypač politikos vyrai, yra "gudrūs ir išmintingi" kare?

Juk masinio žmonių žudymo negalima vadinti nei gudrybe, nei išmintimi.

Kai dėl žmonių išminties taikos metu, tai politikos arba valstybės vyrai ja tikrai negali pasigirti.

Žmogus yra tik tai, kas jis yra, daugiau nieko.

***

Prieš šį karą Amerikos ūkininkams buvo mokama už bulves, kurių jie neaugindavo.

Buvo skerdžiamos ir kasamos į žemę kiaulės tada, kai tūkstančiai bedarbių miestuose stovėdavo eilėse, kad galėtų gauti lėkštę nemokamos sriubos.

O ar valdžios skatinamos įmonės nenaikindavo kitokio maisto tik todėl, kad kainos nekristų žemiau grindų?...

Bet kai atėjo karas, tai visi buvo raginami sodinti bulves... pergalės darželiuose...

Ar tai išmintinga?

***

Vienas prancūzų laikraštis rašo, kad Stalinas sergąs ir todėl galįs pasitraukti iš politikos.

Rodos, Cavouras yra pasakęs, kad žmogaus amžius per trumpas istorijos vairui pasukti...

Bet Rusijos imperializmo vairas, Stalino dėka, vis dėlto buvo pasuktas toliau, negu Petro Didžiojo ir kitų carų laikais.

Todėl ir istorija jį atsimins ilgiau, negu carus.

Istorija Staliną atsimins, kaip dvidešimto amžiaus Attilą, sunaikinusį milijonus žmonių.

Staliną ilgai atsimins ir lietuvių tauta.

LIETUVIAI IŠTRĖMIME

Jaunimo švietimas ir lietuviškas universitetas

Lietuvių pabėgėlių tarpe Vokietijoje yra ypač daug jaunimo. Jaunimas, mat, gal labiausiai negalėjo pakęsti bolševikinės diktatūros tėvynėje. Taip pat yra gausybė šeimų su mokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikais.

Organizuotų lietuviškų pastangų ir idealistų mokytojų dėka daug kur jau pavyko, kad ir neįsivaizduojamai sunkiomis sąlygomis, įruošti vaikų darželių mūsų mažesniems lietuviukams. Visoj eilėje vietovių veikia ir pradžios mokyklos.

Ravensberge jau veikia ir lietuviška gimnazija.

Lietuviškos profesuros sluogsniuose galvojama ir apie lietuviškojo universiteto reikalą, kuriame galėtų būti įsteigti visi fakultetai toms mokslo ir meno šakoms, kurios buvo Nepriklausomos Lietuvos aukštosiose mokyklose.

Kultūrinės tremtinių pramogos ir sportas

Šalia kasdieninių bėdų ir didžiausių trūkumų, lietuviai pabėgėliai Vokietijoje pagal galimybes stengiasi sudaryti sau ir pramogų dvasinei įtampai atleisti, ūpui pakelti, linksmesnei nuotakai ir jaukumui rasti.

Kur yra sąlygų, laisvalaikiais sportuojama. Tarpe kitų, ypač susirūpinę krepšininkai. Europos krepšinio čempijonai nenori, kad kas paveržtų mūsų garbę.

Ne vienoj vietoj susidarė ansambliai tautiškiems šokiams, chorai ir orkestrai (nors labai stinga įvairesnių instrumentų). Gi vokiečių okupacijos metu uždarytasis Vilniaus "Liaudies Ansamblis", kuris tačiau vėliau nepakriko ir kone visas su savo vadovais išbėgo, kur tik pasirodo, stačiai garbės laurus lietuviams skina. Apie jį bus vėliau plačiau parašyta.

Kur sąlygos leidžia, ruošiami lietuviški vakarai", su vaidinimais ir koncertais. Rašytojai skaito naujausių kūrinių, eilėraščių, feljetonų... Pirmaeilės Kauno ir Vilniaus operos dainininkų pajėgos, konservatorijų profesoriai koncertuoja. Džiaugiamasi, o kartais ir juokiamasi,—kad ir per tremtinio dalies ašaras. Ne! Lietuviškojo meno ir dvasios polekių niekas neokupuos! Mūsų poezija, muzika, mūsų lietuviška daina visur skambės ir džiaugsme ir nelaimėse, skambės visam pasauliui. Jos garsai vieną dieną nueis ir į Lietuvą. Kai ateis sugrįžimas...

Organizuojasi lietuviai Vokietijoj ir Austrijoj

Nežiūrint sunkių karo, gyvenimo ir okupacinių nuostatų sąlygų, didžiosios lietuvių pabėgėlių masės Voketijoj ir Austrijoj deda pastangų organizuotai ginti savo teises ir reikalus, — pirmoje vietoje ekonominius, šalpos, kultūros, švietimo, bei religinius ir dvasinius.

Lietuviai visi gerai suvokia šių sąlygų svarbą, yra solidarūs, tvarkingi ir disciplinuoti. Jie galėtų iš savo pusės itin daug padėti ir alijantų karinėms įstaigoms tvarkyti sunkius ir painius mūsų pabėgėlių reikalus. Tektų tik pageidauti kad ir sąjungininkų karinės įstaigos nebedelstų duoti šiai lietuvių faktinai organizacijai galutines ir koplačiausias darbo sąlygas.

Lietuvių sąjungos Vokietijoje veiksmus tvarko prityrę ir rimti Lietuvos visuomenės veikėjai. Čia taip pat broliškai buriasi ir sugeba bendradarbiauti visokių krypčių ir nusistatymų vadovaujantieji asmenys. Į mažus nesklandumus, kurių visuomet, ypač tokiomis sunkiomis pabėgėlių gyvenimo sąlygomis gali pasitaikyt, netenka kreipti dėmesio.

Vokiečių sauvaliavimai prieš lietuvius pabėgėlius

Šalia slankiojančių enkavedistų, bolševikinių provokatorių ir politrukų, lietuviams pabėgėliams vak. Vokietijoje stengiasi gadinti kraują ir vokiečių veikiančios administracijos pareigūnai, ypač landratai ir miestų, miestelių bei vietovių burmistrai.

Vieni tai daro be piktos valios, neva pirmoje vietoje žiūrėdami savo tautiečių interesų. Mat, aišku, kad maisto ir aprūpinimo atžvilgiais jie nori pirmiausia padėti vietos vokiečiams ir nori ko greičiau pašalinti užsieniečių "konkurenciją." (Iš tikrųjų, — be pagrindo, nes ne burmistrai duoda maistą pabėgėliams). Kiti gi stačiai iš piktos valios. Tad arba šovinistai, (kaip daugumas vokiečių) mėgstantieji niekinti kitataučius arba vokiečiai komunistai, tuo būdu norėdami pasitarnauti laukiamam naujam fuereriui iš rytų — Stalinui.

Buvo net atsitikimų, pvz., Hofheime, Muslingene ir kitur, kur vokiečių landratai ir burmistrai jau mėgino sauvališkai duoti "griežčiausių įsakymų" visiems lietuviams ko skubiausiai išvažiuoti į "Tarybinę Lietuvą". Išaiškinus reikalą atitinkamose alijantų karinėse įstaigose, paaiškėjo, tokie landratai "iškeldinimus" patys sugalvojo arba tai darė sovietų politrukų pakurstyti.

Lietuviams iš karinių įstaigų buvo dokumentaliai atsakyta, kad tokie "žygiai" yra visiškai neteisėti. Prievarta repatrijuojami tik sovietų piliečiai. Gi Baltijos valstybių piliečiai "repatrijuojasi" tik, jei jie to patys nori.

Vieną kartą, pagaliau, reikėtų padaryti galą ne tik vokiškų burmistrų sauvaliavimams, bet ir rusiškų politrukų teroro provokacijoms!..

NAUJI TREMTINIAI IŠ PABALTIJO

Ištuštėję miestai; vyrai slapstosi; raudonųjų baudžiamosios ekspedicijos

Gautomis per Londoną žiniomis iš vėliausių pabėgėlių iš Baltijos kraštų pasakojimų (rugpiūčio mėn. pabaigoje), vėl nauja tremimų ir persekiojimų banga pradėjo siautėti Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Baltijos gyventojų deportacijos šį kartą pasidarė tiek plačios ir tokios "pagrindinės," jog kaikuriose labiau paliestose vietose visiškai praretėjo gyventojų. Trūksta žmonių net svarbiausiems laukų darbams atlikti. Nebėra kam suvalyti javų. Jie pūva laukuose.

Miestuose ir miesteliuose retai tematyti suaugusių ar jaunų vyrų. Daugumoje likę tik senukai, moterys ir vaikai. Vyrai turėjo išbėgioti ir išsislapstė.

Raudonarmiečių ir enkavedistų būriai siautėja kaimuose ir miškingesnėse apylinkėse, mėgindami "išvalyti" miškus nuo besislapstančių gyventojų, kurie čia, kur galėdami, ginasi jėga. Ateinąs ruduo ir besiartinanti žiema slapstymąsis, žinoma, pasunkins.

Šitaip sovietai ruošia sąlygas "savanoriškam" Baltijos tautų bendradarbiavimui su kitomis bolševikų "seseriškomis respublikomis."

Jie jaučia, kad vieną dieną laisvasis pasaulis gali pareikalauti praverti šio tautų kalėjimo langą ir pažiūrėti, kokią "demokratinę gerovę" čia atnešė Maskva. Jie bijo, kad kaip buvo susitarta Jaltoje visos į sąjungininkų kontrolę patekusios tautos turės teisę laisvai ir visuotinais balsavimais pasisakyti dėl savo likimo ir ateities tvarkymosi.

Todėl sovietų okupantai taip skuba išsklaidyti ir išnaikinti Baltijos tautų gyventojus. Todėl jie taip skuba prigabenti čia ko daugiau burliokų kolonistų ir padaryti juos "piliečiais," šių kraštų gyventojais"...

Jie matyt galvoja netolimoje ateityje suvaidinti dar naujų balsavimo komedijų, kur "vietos gyventojai" vienbalsiai pasisakytų už šių kraštų amžiną įsijungimą į Rusiją. Jie, matyt, mano, kad sunaikinę bent gerą trečdalį Baltijos tautų su savo atvežtais burliokais ir mongolais kolonistais galės rizikuoti kraštuose plebiscitą ir jį "laimėti" jei anglosaksai vieną dieną to pareikalautų.

Pasaulis dabar domisi Bulgarijos, Jugoslavijos ir kitų bolševizmo prislėgtų kraštų rinkimais. Kada jis pagaliau susidomės daug svarbesniu brutalesniu ir naujai žmonijai gėdą darančiu neregėtu dar skandalu, trijų nieko nekaltų Baltijos tautų fiziniu naikinimu?...

SEPTYNIOS DIENOS PASAULYJE

— Paryžiuje mirė žinoma rusų poetė Zinaida Nikolaijevna Gipius.

— Iš Korėjos tremiami visi japonai.

—Gen. MacArthuro štabas galutinai persikėlė į Tokio.

— Manoma, kad butų krizė New Yorke gali tęstis dvejus metus.

— Maine valstybėje mirė Amerikos poeto Longfellow giminaitė Mary Longfellow, 92 metų amžiaus.

— Mirė žinomas Prancūzijos politikas Andre Tardieu, 68 metų amžiaus.

— Prancūzų teismas pasmerkė mirti Jean Herold Paquis, buvusį nacių bendradarbį.

— Vietoj atsistatydinusio japonų užsienio reikalų ministro Shigemitsu, toms pareigoms paskirtas Yoshida.

— Lenino mauzoliejus Maskvoje vėl atidarytas lankytojams.

— Buvęs Prancūzijos prezidentas Lebrun pradėjo rašyti savo memaurus.

— Iš Pragos pranešama, kad rusų kariuomenė apleisianti Čekoslovakiją dviejų savaičių laikotarpyje.

— Į Ameriką atvyko Rusijos ortodoksų bažnyčios patrijarkas Aleksej.

— Vokietijos koncentracijos stovykloje, Oswiecim, naciai nužudę apie 4 milijonus žmonių.

— Iš Londono pranešama, kad Sovietų Sąjunga norinti iš Italijos 600 milijonus dolerių reparacijų.

— Prezidentas Trumanas pareiškė, kad Korėja tikrai netrukus bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

—Šiame kare buvo nukauta 21,415 Australijos karių.

— Gen. MacArthuro įsakymu, uždarytas antras Tokio dienraštis.

— Kinijos užsienio reikalų ministras Soong atvyko į Paryžių kur jis matysis su gen. de Gaulle.

Darbo agentūros vienoje vadovybėje

Akivaizdoje kylančių streikų krašte, iki šiol buvusios valdžios darbo agentūros, kaip Office of Economic Stambilization ir kitos, prezidento Trumano patvarkymu, pavestos Darbo Departamento vadovybei. Tokiu būdu Darbo Departamentas dabar tiesioginiai galės reguliuoti visus kilusius konfliktus tarp darbo ir kapitalo.

Senatorius Burton Aukščiausiam Teisme

Prezidentas Trumanas nominavo senatorių Burtoną, republikoną iš Ohio valstybės, Aukščiausiojo Tesimo teisėju. Sen. Burton yra asmeninis prez. Trumano draugas ir laikomas "liberaliniu republikonu".

Nebus suvaržymų namų statybai

Pradedant spalių 15 d., visi suvaržymai medžiagai, reikalingai namų statybai, panaikinami. Šiuo žygiu norima paskubinti namų statybą, kad greičiau būtų galima pašalinti esančią butų stokos krizę. Numatoma, kad namų statyboje milijonai darbininkų gaus darbo.

— Gen. Wainwright sako, kad Amerika turėtų Japoniją okupuoti 20 metų.

AREŠTUOJAMI NACIAI, SIAUTĖJĘ LIETUVOJE

Dar trūksta žinių apie Rentelną ir kitus

Gavome tikslių žinių, kad Vokietijoje vakarų alijantų zonose jau suimti kai kurie ypatingai smarkiai vokiečių okupacijos metu Lietuvoje siautėję nacių banditai, kaip pavyzdžiu:

Kaune veikęs Geštapo "kriminalratas" Rauch (kvotų tardymų skyriaus vedėjas), kryžiuotis Helche (suimtųjų egzekutorius kankintojas), Lietuvos vokietukas kybartietis Schzeicer'is (Geštapo suėmimų skyriaus vedėjas, senas nacių ankstyvesnis šnipelis Lietuvoje, ypatingai daug pakenkęs, nes gerai pažinojęs lietuviškas sąlygas ir žmonės...)

Paminėtieji vokiečių Geštapininkai yra tie patys asmenys, kurie nusižiūrėję į rusų enkavedistų pavyzdžius Lietuvoje, čia areštavo, tardė, mušė, kankino, badė panages, padus degino, korė visą eilę priešnaciško judėjimo žymesnių veikėjų ir kitus laisvės kovotojus, kaip Rudoką, Bieliuką, Viršilą (šie mirė garsioje Landsbergo koncentracijos stovykloje, vieni nuo mušimo kiti badu numarinami...) Deksnį, Valiulį ir kitus.

Iki šiol dar trūksta žinių, o gal tik mus dar nepasiekia tikslios informacijos? — kas atsitiko su vadovaujančiais vyriausiais Hitlerio okupacijos Lietuvoje "tūzais."

Pirmoje vietoje čia turėtų stovėti "Lietuvos generalinės srities" vyriausias rudųjų generalkomisaras, rusiškos kilmės vokietis dr. Adrian von Renteln, dirigavęs visą Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos naikinimo darbą. Jo pastangomis buvo daromos visos Lietuvos jaunimo mobilizacijos, aukštųjų mokyklų uždarymai ir didysis Lietuvos inteligentų trėmimas į žudomąsias koncentracijos stovyklas Stuthofe ir kitur. Rentelnas buvo asmeniškai užsispyręs, kad pirmasis šimtas lietuvių inteligentų ,kaip bausmė už mobilizacijos "sabotažavimą," būtinai žūtų stovyklose. Darant pastangas Berlyne tuos nieko nekaltus įkaitus išvaduoti, Berlyno Geštapo centrinėse įstaigose buvo pareikšta, kad jie nieko neturėtų prieš juos paleisti, nes jie neabejoja, kad tie lietuviai yra nieku nekalti, o vien tik įkaitai, — bet kad toks yra Rentelno nutarimas ir noras, o jis savo valdomoje srityje čia turi nevaržomą valią...

Dar nieko negirdėti apie Rentelno pirmąjį padėjėją Nabersbergą, kaip ir apie kitus svarbiuosius jo generalkomisarijato padėjėjus. Taip pat apie vyriausius Geštapo viršininkus Lietuvoje: SS vadus Wisockį, Harmą, Hintzę, Schmitzą...

Po jų turėtų eiti "apygardų komisarai:"

Kauno miesto komisaras, tipingas rudasis banditas, vagis ir didžiausias visoje Lietuvoje druskos spekulantas, žydų aukso rinkėjas ir geto bordelių laikytojas SA — Grigadefuereris Gramer.

Kauno apygardos komisaras SA — Birgadefuereris Lentzen, ūkininkų šaudytojas, kiaulių konfiskuotojas savo virtuvei ir didžiausias "Lietuvos žurnalistas," rašęs ir prievarta vertęs spausdinti laikraščiuose jo pasišlykštėtinus straipsnius, kuriuose biauriausiai įžeidinėjo lietuvių tautą ir mulkino ūkininkus.

Vilniaus miesto komisaras Hingst, Hannoverio kriaučius žydų skerdikas, banditas, girtuoklis ir "diplomatas," kiršinęs lietuvius su lenkais ir gudais.

Vilniaus apygardos komisaras Wulf, vedęs Poznanės lenkę, švenčionių skerdynių tėvas, ūkininkų šaudytojas ir korikas, lenkų partizanų organizatorius, visuomet ypač biauriai nusiteikęs prieš lietuvius...

Pagaliau, Šiaulių apygardos komisaras Gewecke, "ekonomistas," kyšininkas, žydų ir lietuvių turto "globėjas," reguliariai dėjęs žydų getui kontribucijas arba grasindavęs sušaudyti po 25 žydus, plėšęs odų fabrikus, Fledžinskio Ginkūnų dvare laikęs karves papildomai savo sviesto normai, žmonai pasiuvęs iš lietuviškų konfiskuotų medžiagų 100 suknelių ir 80 porų batukų.

Paskutinis bus Panevėžio apygardos komisaras Neum, "inteligentas" ir "humanistas," sušaudęs visus žydus savo apygardoje piršosi "lietuvių draugu," bet vėliau nebeiškentęs ir 1943 m. pradėjęs deginti ir su žeme lyginti Rokiškio apskr. kaimus...

Suimtas, kaip žinoma, tik patsai "Ostlando karalius" Lohsė, apie kurio viešpatavimo laikus plačiai rašo Vienybės bendradarbis iš Europos dr. J. Pajauta. Nesuprantama, tačiau, kodėl Lohsė nėra sąraše 25 didžiųjų nacių karo nusikaltėlių, kurie bus teisiami Nurenberge.

Sov. Sąjunga nori kolonijų Afrikoje

Penkių didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministrų konferencijoje, Londone Molotovas pareiškė, kad Sovietų Sąjunga esanti užinteresuota buvusiomis Italijos kolonijomis Afrikoje. Bendrai, manoma, kad sovietai reikalaus bazių Dodecanes salose, Libijoje, Eritrejoje ir Somalilande. Greta britų imperijos "gyvybinio kelio" Vidužemio jūroje ir Afrikoje, rusai, matyt, nori turėti savo "kelią."

Hitleris Japonijoje?

Amerikos okupacinės kariuomenės vadovybė pradėjo tyrinėti gandus apie tai, kad Hitleris pabėgęs submarinu ir apsigyvenęs kur nors Japonijoje. Šiuo metu Japonijoje, amerikiečių žinioje, yra apie 3000 vokiečių, kurie, tuos gandus tikrinant, taip pat apklausinėjami.

Atomo bomba ir japonų laivynas

Iki šiol atomo bombos jėga buvo išbandyta žemėje. Bet dar nežinoma, kaip atomo bomba veiks jūroje plaukiojančius laivus. Todėl Amerikos laivyno vadovybė yra nutarusi šį bandymą daryti su vienu dideliu japonų karo laivu Nagato.

— Gen. MacArthuro įsakymu 48 valandoms uždarytas Tokio dienraštis Asahi, parašęs, kad amerikiečiai, vartodami atomo bombą, nusikalto tarptautiniams įstatymams.

KALBAMO VISUOTINIO AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO REIKALU

ROCHESTER, N. Y. —Mes Rochester, N. Y., Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus nariai, laikytame specialiame susirinkime rugsėjo 4 d., 8 val. vakare, Lietuvių parapijos salėje, priėjome išvados, kad reikalinga paremti Amerikos lietuvių visuotinio seimo šaukimas.

Taigi šiuomi pareiškiame, kad mes visuotiniam Amerikos lietuvių seimui iš principo pritariame, ir remsime jį tiktai tuomet, jeigu jis bus pilna prasme visuotinis, ne kitaip.

Taigi reikalaujame, kad tas sumanytas seimas nebūtų vien pusiškas, bet turi reprezentuoti visus Amerikos lietuvius, reiškia visas lietuvių partijas ir grupes (ne komunistiškas).

Grupių ir organizacijų vadai privalo iš anksto bendrai susitarti bei padaryti tarpusavio vieningą santaiką, privalo išvien šaukti visuotinį seimą, jeigu jis norima vadinti visuotiniu. Lietuvių jėgos kovai už Lietuvos nepriklausomybę turi būti glaudžiai suorganizuotos.

Vardan kentančios, naikinamos Lietuvos ir mūsų tautos žmonių, mes maldaujame visus lietuvius, nuoširdžiai mylinčius savo tėvų žemę, mesti visus užsispyrimus į šalį, o imtis našaus Lietuvos laisvinimo darbo.

Stokime į darbą visi kaip vienas, kad Lietuva atgautų pilną nepriklausomybę savo etnografinėse ribose, būtent iš Lenkijos Suvalkus, Augustavą, Gardiną, su Naugarduku, ir Lietuvos Brastą iš Rusijos; gi iš Vokietijos su Klaipėda, Tilže ir Karaliaučium.

Jei Rusija turi drąsos reikalauti niekad jai nepriklaususio Karaliaučiaus, tai kodėl lietuvių tauta turėtų bijoti reikalauti sau to, kas buvo Lietuvos per amžius.

Tad už laisvą, nepriklausomą Lietuvos valstybę, žemaičiai, aukštaičiai, kapsai, zanavykai, dziūkai ir visi lietuviai — dabar arba niekados!

Už Rochesterio A. L. Tarybos skyrių

Ant. Žiemys.

AUKSINĖS VESTUVĖS BALTIMORĖJE

Vienybėje nesuspėjau pirmiau paminėti tokį didelį įvykį lietuvių šeimyniniame gyvenime, kaip Vinco ir Onos Grajauskų auksinės vestuvės, įvykusios rugsėjo 2 d. Baltimorės lietuvių svetainėje.

Žinoma, šie religingi ir garbingi lietuviai, kaip ir prieš 50 metų, taip ir dabar savo didžiausias vestuvines apeigas turėjo lietuvių katalikų bažnyčioje. Gražiosios lietuvių bažnyčios altoriai mirgėjo žėrinčiomis žvakėmis, kada širdingai nusiteikusių Grajauskų artimųjų būrys jaunyste pilnus senus Grajauskus atlydėjo į bažnyčią trečiai, sustiprinančiai ir atgaivinančiai bažnytiniai vedybų apeigai. Bažnytinės apeigos buvo didingos, mirgėjo miškai žvakių altoriuose, bet nemažiau mirksėjo ir gausaus būrio žmonių akys, kuriose matėsi džiaugsmo ir kartu užuojautos ašaros. Kiekvienas čia buvęs suprato, kad per tą penkiasdešimt metų Grajauskai, imigrantai šiame krašte nemažai vargo, bet kantriai gyvendami sukūrė sau garbės vainiką.

Visi bažnyčioje meldėsi, linkėjo jiems sveikatos, linkėjo stiprybės.

Po bažnytinių apeigų gausūs būriai svečių rinkosi į lietuvių svetainę pasveikinti jaunuosius. O ši lietuvių šeima turi daug draugų Baltimorėje, turi draugų ir giminių visoje Amerikoje. Šia proga Joną ir Oną Grajauskus pasveikinti atėjo ir Marylando gubernatoriaus atst. jo sekretorius Augur Barbos su žmona ir kiti. Negali suminėti visų lietuvių, kurie juos atėjo sveikinti, bet negalima nepamiršti advokato Nado Rastenio ir jo žmonos, real estate biznieriaus Yanušo. Svečių būta net iš Pittsburgho, o jų tarpe — taip plačiai lietuviams žinomas Petras Pivarūnas su žmona ir kiti.

Auksinių vestuvių apeigos žinomos visiems, bet jos vyko nepaprastu iškilmingumu. Nebuvo nė vieno svečio, kurio asmeniškai nepavaišino arba jaunasis arba jaunoji. O ypatingai svečių vaišinimu rūpinosi Jonas Gričena su žmona, kurie buvo šių vestuvių svotai. Be jų, svotai buvo Jurgis Galkauskas, Jurgis Glebas ir Richardas Grajauskas — visi su savo žmonomis.

Žinoma, kad daugiausia šio auksinio jubiliejaus paminėjimui dirbo jų sūnus, advokatas Thomas Grajauskas, kuris jau keli metai dirba Teisingumo Departamente. O tai aukšta vieta advokatui, kartu tai garbė tos dienos jaunavedžiams, kad jie išauklėjo ir taip gražiai išmokė savo sūnų.

Vestuvės vyko pakilusioje nuotaikoje. Šoko visi, nes visi tą dieną buvo jauni, netrūko nei dainų, nei vaišių, nei muzikos, nei šokių. Tegu ilgai, ilgai taip stipriai jaučiasi toji garbinga lietuvių šeima.

V. B.

PAUL'S RESTAURANT

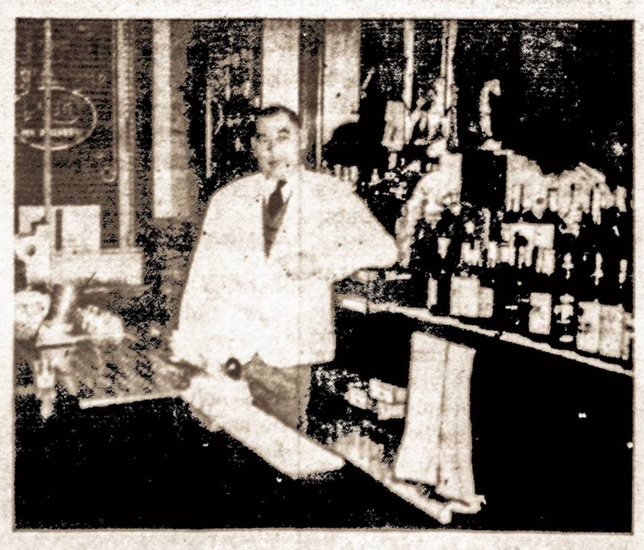

PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

LIETUVIŠKOJE BALTIMORĖJE

Jei kas paklaustų, kurį miestą Amerikoje aš geriausia pažįstu, be kitų, atsakymui pridėčiau ir Baltimorę. Mat, kada dar tarnavau kariuomenėje, mano viena iš buvusių stovyklų buvo beveik lygiai tarp Washingtono ir Baltimorės. Tad kai ištrūkdavau iš kareivinių, kur lietuvis Amerikos kareivis beeis, jei ne į Baltimorę. Washingtonas traukia kiekvieną amerikietį, bet Baltimorė daugiau patraukia lietuvį kareivį. Todėl jau gerai aš pažinodamas Baltimorę, su džiaugsmu vykau į ją, laikraštiniais reikalais. O pradėdamas kelionę į Baltimorę, turėjau tuojau prisiminti Juozą Petriką, Vienybės spaustuvės vedėją, kuris kada ne kada suradęs laisvo laiko, sulijęs ar sausas, sveikas ar sveikatos ieškodamas, visad skubėdavo į Baltimorę. Kodėl jis ten važiuodavo, dar iki šiol nežinau, nes jis niekad nesidalina ir nesidalino įspūdžiais apie tuos savo nuolatinius išvykius į Baltimorę. Jis juk "kavalierius", tad gal jaunystė jį ten traukdavo, gal todėl jis nesakydavo apie patyrimus Baltimorėje, bet aš džiaugiausi, važiuodamas į Baltimorę, žinodamas, kad savo įspūdžiais ir patyrimais galėsiu pasidalinti su Vienybės skaitytojais.

Nebuvo viliojantis oras važiuoti iš miesto į miestą. Saulė taip negailestingai kepino, kad pavydas degė atsiminus, jog newyorkiečiai gražiai vėsinosi pajūryje, kada aš išlipau įkaintinton Baltimorėn. Tačiau jau ir tada žinojau, jog likusieji Vienybėje ne pajūryje vėsinosi, o varė tą sunkų darbą, kurį jiems užideda bendri lietuviški reikalai. Buvo kiek linksmiau, kad nors Juozas Petrika man pavydėjo būti Baltimorėje, kurios jis vis pasiilgsta.

Neliūdėjau tokiu per karštu oru, nes aš buvau tikras, kad rasiu gražios jaukumos vietos lietuvių namuose ir jų tarpe.

Seniai, kada aš buvau dar daug jaunesnis, mėgdavau keliauti. Vienoje kelionėje kartą sutiktas bendrakeleivis, daugiau patyręs kelionėse, man tarė: "Kada tu kelyje sustoji didesniame mieste, daugiau laimėsi, jei pradžioje paklysi." Papildydamas savo patarimą, paaiškino, kad paklydęs ir beieškodamas surandi ir sutinki daug daugiau įdomybių ir įvairumų, negu kad sustoji nurodytu adresu.

Tačiau neilgai beteko Baltimorėje klaidžioti, nes kaip nesurasi Baltimorėje tokį žmogų, kaip Petrą Jarą. Jis ir daugiausia jis man patarė, kaip ir kur vaikščioti Baltimorėje, kad daugiau pamatyčiau lietuvių, kad daugiau išgirsčiau jų dešimtmečiais patirtų išminčių, ir, kad sužinojus jų nuomones, kuriomis turi vadovautis laikraštis ir, juo labiau, laikraštininkas.

Esu turėjęs daug reikalų su bankais. Iš patyrimo gerai žinau, kad žmonės, tvarką bankinius reikalus žino ir plačai apima lygiai asmeninį žmonių gyvenimą. Tačiau šį mano tikėjimą graudžiai nuvylė S. Yanušas, kuris turi real estate ir insurance ofisą lietuviškame Baltimorės banke. Jis, kaip aš mačiau, daug žino, daug gali patarti, bet jis buvo tylus. Tačiau nors apie save nepasišykštėjo informacijos. Jis yra iš tų lietuvių, atvykusių iš senoss tėvynės, kurie eidami sunkų gyvenimo kelią, pasiekė to, ko jie norėjo pasiekti. Jis šiandien varo biznį, bet jis tiek savarankiškas, kad visada laisvai gali pareikšti savo mintis ir laisvai gali jomis vadovauti ir kitiems. Nors niekur jis nesiskiria nuo lietuviškos veiklos, bet joje neieško pirmenybės, jis žiūri tik kur ir kaip galėtų tą veikimą paremti.

Netrukau jau nueiti į keturių lietuvių vyrų siuvėjų šapą. Apie ją seniai girdėjau iš Vienybės redaktoriaus, nes tos šapos dalininkai — jo kaimynai, o vienas net gimęs ūkyje, kurio laukai sueina su Tysliavos tėviškės laukais. Tai Antanas Žaliagiris. Jį, kaip ir visus kitus jo biznio partnerius radau bedirbančius. Laikraštininkas skubi, kad gautum žinių, darbininkai dirba, kad uždirbtų savo pėdes", o biznieriai dirba, kad bznis plėstųsi, vystytųsi. Graži šių keturių Monroe vardu pavadinta rūbų siuvimo įmonė. Kaip jauku šioje įmonėje pavaikščioti. Kur tik sutinki — kalba lietuviškai, jei net užkalbini ir nelietuvį, ar nelietuvę, ir tie jau kalba lietuviškai. Šioje šviesioje įmonėje visi skuba, visi dirba. Gaila, kad iš šios bendrovės pasitraukia D. Pečiulis. Jis jau pasitraukia poilsiui. Bet šioje bendrovėje lieka dar Monroe - Mandrevickas ir taip rūpestingas biznierius Kundrotas. O kas svarbiausia, šioje įmonėje lieka tie lietuviai, kurie jau dešimtmečiais dirba siuvėjų dirbtuvėse ir jie dirbs toliau.

Diena jau vakarojo, kai aš galėjau ištrūkti iš šios siuvėjų dirbtuvės, bet tai jau buvo geriausias laikas pamatyti advokatą Nadą Rastenį, nes tik vakarais šis žmogus laisvas ir tik vakarais jis gali pašvęsti keletą minučių laikraštininkui. Tačiau juk žinoma, kad šis poetas advokatas Nadas Rastenis yra dirbęs, kad supažindinus pasaulį su lietuvių literatūra. Aš seniai galvojau, ar poetas gali būti advokatu, bet tai dar sunkiau būtų klausti, ar poetas gali būti žmogumi, o juk tik žmogus gali būti poetu, arba žmogus pilno žmoniškumo jausmo vadovaujamas gali būti poetu. Gi advokato darbas reikalauja didelio žmonių psichologijos supratimo, didelio iškalbingumo, kokį turi Rastenis. Tad kas geriau negu poetingos sielos advokatas gali užtarti nuskriaustą, arba teisybės ieškantį?

Buvau pasiryžęs ilgiau pasikalbėti su Nadu Rasteniu, nes tai žmogus, perėjęs plačius gyvenimo kelius. Jis atvyko į Ameriką, sunkiai dirbo, nes emigranto vienintelis kelias gyventi — sunkiai dirbant. Be to, jis kovojo pereitame kare, jis mokėsi ir mokėsi, kol nepasiekė aukštojo teisių mokslo. Jo aukštus gabumus įvertina ir kitataučiai, nes jį išrinko į Marylando valstybės legislatūrą, jis dirba kartu su savo tautiečiais, niekad nekeisdamas linijos. Jis tyros, gilios valios lietuvis, poetiškos sielos žmogus, gabus advokatas. Ir kaip buvo gaila, kad ir tą vakarą jis skubėjo.

Ir aš turėjau skubėti. Tolesnis mano kelias Baltimorėje taip pat buvo klaidinąs, bet kur kitur eti, jei ne pas J. Gričeną, kur tiek daug lietuvių susirenka laisvam vakaro laikui praleisti. J. Gričina ir jo maloni žmona Lilija, tie nuoširdūs lietuviai, tą dieną ruošėsi Grajauskų auksinėms vestuvėms , bet nesigailėjo laiko pasikalbėti ir su Vienybės atstovu. Jie dabar verčiasi ne tik svetainės bizniu, bet yra ir ūkininkai. Mat, kad galėtų turėti daugiau poilsio, laukuose. Iš to ūkio ir atsiveža sveikų produktų savo laikomam restoranui.

Be kitų įdomybių turėjau didelio malonumo grožėtis Rožės Pladienės lietuviškais margučiais. Tai tikrai meniški darbai. Rožės Pladienės margučiais džiaugiasi ne tik valstybės gubernatorius, bet ir Baltieji Rūmai. Ji ne tik lietuviškais raštais puošia margučius, bet piešia ir paveikslus. Taip dirbdama, ji mokosi ir kelia lietuvių vardą Amerikoje.

Užteks čia kalbėti apie baltimoriečius, nes mano prietelis P. Jaras kiek apie juos rašo. Negaliu nepriminti Jono Galinaičio. Jis tik prieš karą lankėsi Lietuvoje, o gražių įspūdžių iš ten atsivežė. Jis tikrai, bet gal jau per vėlai matė artėjantį mūsų tėvynei pavojų. Tiek daug kalbos radau su Jonu, kad net iki stoties kartu nuvažiavome, jog daugiau pasikalbėjus. Bet reikėjo skubėti, — traukinys šaukė.

Vl. Bartus.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. EB 1292 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 573 Van Sicklen Ave., Borough of Broklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MORRIS SHER
573 Van Sicklen Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 256 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 57 Lee Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
SAMUEL ENDE
57 Lee Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 714 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 240 — Broadway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
WILLIAMSBURG BOWLING CENTRE, INC.
240—Broadway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1477 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3619 Mermaid Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANNA BERGER
3619 Mermaid Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 575 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 765 New Lots Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MAX SCHNEIDER
765 New Lots Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1693 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 123 Berry Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ELIAS ZABAWSKI
123 Berry St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1587 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 57 Willoughby Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FISHCETTI BROS.
Bowling & Billiards, Inc.
57 Willoughby St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. C 410 has been issued to the undersigned to sell beer, at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 436 Watkins Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MAX SHOENFELD
(D-B-A Shoenfeld Beverage Co.)
436 Watkins St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 8418 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 10-41 Manhattan Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANTHONY B. ARLAUSKAS
Andy's Tavern
10-41 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7707 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 6504 Bay Parkway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANGELO PELLEGRINO
Bay Parkway Tavern
6504 Bay Parkway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1590 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 8715 — 18th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN OLIVER
8715 — 18th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 15046 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1399 Broadway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MARCANTONIO GARGALIANO
(Pine Restaurant)
1399 Broadway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 319 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 373 Palmetto Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ADOLF WALTER
373 Palmetto St., Brooklyn, N. Y.

KRUGELIO DEGTINĖS KRAUTUVĖ
GREEN ir JOHN STREET KAMPAS
Waterbury, Conn.
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Prieinamos kainos
Tel. 3-9658

Dr. William A. Bulierich
148 Grand Street,
Waterbury, Conn.
Telefonas 3-5424
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
nuo 2 iki 5 p. p.
ir pagal susitarimą.

Dr. M. J. COLNEY
Priėmimo valandos nuo:
10 v. r. iki 8 v. v.
148 Grand Street,
WATERBURY, CONN.
Tel.: 3-4747

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox St., Waterbury, Conn.

CHARLES STRICKULIS
MAISTO KRAUTUVĖ
851 Bank St., Waterbury, Ct.
Telefonas 4170

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

BORIS BEVERAGE CO
220 E St., So. Boston, Mass
Pristatomas tonikas, vynas ir alus baliams, vestuvėms į namus ir sales.
Savininkai:
JUOZAS ARLAUSKAS
ir
JUOZAS SKENDALIS
Tel.: SOU 3141

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

JOHN LUKAS
GERIAUSI VALGIAI IR GĖRIMAI
543 N. 12th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas $1.00 met.
232 North 6-th Street,
Philadelphia, Pa.

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
Gera vieta, geri gėrimai ir geri valgiai
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

ARROWHEAD RESTAURANT
Edward Jennings Zdančiukas, sav.
Įvairios rūšies gėrimai ir valgiai.
Puiki vieta, pavyzdingas patarnavimas
208-212 EAST MAIN ST., NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 6887.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

LIETUVOS TREMTINIŲ BALSAS Į AMERIKOS LIETUVIUS

KRAŠTĄ PALIEKANT

Tad, tokioms aplinkybėms esant, turėjome palikti savo gimtą kraštą, savo tėvų žemę, palikti visa, kas šventa ir brangu ir pasirinkti netikrą beviltišką pabėgėlio gyvenimą. Pagaliau, galima spręsti iš to, koks tai kietas bolševikinis rėžimas, kad net dr. Jonas Šliūpas — ir tas nebegalėjo tos santvarkos pakęsti. Jis taip pat pabėgo Vokietijon ir Vienoje 1944 m. lapkričio mėn. 5 d. mirė. Tad ką jau bekalbėti apie kitus. Pagaliau jausmas vakarų demokratijų prošvaisčių, daugelį skatino ėmtis vakarų link, kad tik greičiau pakliūti anglų ar amerikiečių tarpan.

Gal daug kas iš Jūsų galvoja, kad bėgo tie, kurie buvo vokiečių šalininkai, kurie naciams pataikavo. Tokių čia rasime nedaug, o yra susispietusi taurioji, nepakelianti diktatūros inteligentija, kuri nenorėjo sulaukti antrą kartą to teroro. Nenoras matyti ir būti liudininkais tų pačių tragedijų, nenoras likti dvasios elgeta, vertė bėgti ir tikėtis geresnės vilties.

BOLŠEVIZMO VORAI

Dauguma bolševizmą pažįsta tik iš jo propagandos, mato tik vieną jo paveikslo pusę, bet niekas neįstengia pažvelgti, kokie "vorai" susukę sau lizdus antroje paveikslo pusėje. Kokius jie mezga naujus tinklus nekaltų tautų pavergimui ir jų sunaikinimui. Kaip jie savo propagandinėje dainoj šaukia: "ja drugoj takoj strany neznaju, gdie tak volno dyšyt čelovek" (aš kitos tokios šalies nežinau, kur taip laisvai kvepuoja žmogus). (Bet iš tikrųjų yra, kad aš kitos tokios šalies nežinau, kur taip žiauriai būtų kankinamas žmogus. Juk niekas nepaklausia, kaipgi yra su ta kolchozų politika, kodėl iki 1933 m. Rusijoj badu išmirė apie 30 milijonų gyventojų, kodėl dar iki šiandien moterys nemoka net šilkinių kojinių užsidėti, o į turgų sviesto pirkti ateina su buteliais, kodėl anuomet Lietuvon užėję išblyškę ir pajuodę veidai, lyg šėšėliai, trynėsi apie pilnas prekių krautuves ir jų vitrinas? Kodėl Lietuvos fabrikų prekės taip staigiai dingo, nors patys fabrikai gamino jas stachanovietišku būdu? Kodėl buvo jiems — Rusijos "laisviems piliešiams" — taip įpumpuota sakyti, kad pas juos visko yra? Vienas iš netyčia paklaustas atsakė: "da da, u nas vsio jest, daže i fabriki, kotoryji virabatajut apelsiny" taip taip, pas mus yra net ir fabrikų, kurie gamina apelsinus). Ir tik kada atskirai pasikalbi, keturių akių aplinkumoje, tada giliu atdūsiu pasako visą teisybę, tai yra teitybę apie to paveikslo antrąją pusę.

TARYTUM LIGA

Taip, kada pats išgyveni, tą jų tariamą kultūrą, tą bolševikinę santvarką, tai yra lyg kokia liga persergi, tada įgauni jau tokį atsparumą, kad jau antrą kartą sirgti nebenori, o žmonės bėga nuo jo lyg nuo maro, paprastais laiviūkščiais jūras perplaukia, arba sprunka net tūkstančius kilometrų.

Iš tiesų, trumpame rašiny sunku išaiškinti bolševikų baisumą, tai gali suprasti tik patys išgyvenę. To neišgyvenus, propaganda ir melas taip įtikina ir apkvailina, kad atrodo, geresnės pasaulyje santvarkos negali būti, t. y. negali laisviau "kvėpuoti" žmogus, kaip bolševikiniame rojuje. Mums, tai išgyvenus, nesunku būtų jausti, kokį įspūdį padarytų Amerikoje, jei vieną gražią dieną išleidžiamas įstatymas, kad namai turį daugiau, kaip 220 kv. mtr. naudingo ploto, yra atimami iš savininkų, farmos yra sukolchozinamos, bankų indėliamss uždėta areštai ir "globa", krautuvėse ir prekybos įmonėse pastatyti komisarai, judomo turto pravedama inventarizacija, fabrikai iš savininkų atimami ir suvalstybinami, o gražiais limuzinais jau važinėja buvę tinginiai ir girtuokliai. Žmonės, kurie turėjo šiokį tokį turtą, iškoneveikiami, paskelbiama jiems kova, apkaltinami liaudies priešais, pravardžiuojami kulokais, buožėmis ir kit.

Sakysite, kad čia to viso negali būti, juk čia Amerika, o ne Europa. Taip gal negalima salioniniam komunizmui, bet tokiam, koks yra Sov. Rusijoj ir koks jis yra praktikoje, galima. Ten komisaras yra viešpats, o jo noras yra įstatymas.

VOKIETIJOJE

Pabėgę lietuviai nuo raudonojo teroro, daugiausiai susibūrė Vokietijoj, nes kitur kur ištrūkti nebuvo galima. Naciai tokio didelio žmonių antplūdžio nesitikėjo ir nenoriai priėmė, vienok leido burtis apie įsteigtą "Lietuvių Sąjungą," kur leido laikraštį Lietuviai. Čia teko dirbti sunkesnius darbus, tiek fabrikuose, tiek geležinkelyje. Maisto buvo neperdaugiausia, bet daugumas turėjo atsivežę dar iš Lietuvos. Lietuviai gyveno ir dabar tebegyvena sukimšti į lagerius, tik nedideliam skaičiui pavyko gauti privačiai šiokius tokius kambarius. Daugiausia yra susispietę dabar vakarinėje ir pietų vakarinėje Vokietijos dalyje.

KARO GALO SULAUKUS

Taip rūpesčiuose ir bombų "priedangoje" buvo sulauktas karo galas. Karas pasibaigė, bet dar nepasibaigė mūsų rūpesčiai, nežiūrinti to, kad Baltijos kraštai dar prieš karą paskelbė neitralumą, o, pav., Austrija buvo kariaujančių pusėje ir 6 metus kariavo, šiandien kalbama apie jos nepriklausomybę, nes, mat, naciai ją buvo pagrobę ir prievarta įtraukę į karą, o kad Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus bolševikai pagrobė ir baigia juos naikinti, tai nekeliama dėl to pasaulio opinijoje net ir mažiausios kalbos.

Atrodo, kad niekas nebando protestuoti prieš tokį galutiną tautų išnaikinimą, išvežant į Sibirą arba nužudant. Be to, Baltijos kraštų pabėgėliai apkaltinami karo kaltininkai, ir kaip tokie turi būti išduoti tėvo Saulės "globai" ir turi būti nubausti. Taip jie turi būti nubausti", nes nesutinka su komunizmo doktrinomis, nesutinka būti tremiami, šaudomi, žudomi, kurie matė tą santvarką pačioje nuogybėje taip žiauria, nežmoniška, kad ir šalčiausių jausmų žmogui, tik pamanius, net šiurpas nukrato. Vakarų demokratijos dargi SS dalinius paleidžia, kaip tenka girdėti, o čia Baltijos kraštų pabėgėlių tarpe, toli išsibarsčius nuo tėvynės, ieškoma karo kaltininkų, nes, mat, kitur yra šuo pakastas. Juk jie yra antikomunistinis gaivalas, ragavęs to mokslo, yra tarytum votis, kuri neduoda ramybės ir suteikia pasauliui tikras žinias. Pagaliau pasiųsti agentai lando po stovyklas, vadinami politrukais, kviesdami grįžti, žadėdami kaltes dovanoti ir t.t. Bet mes puikiai žinome tą jų 58 paragrafą baudž. statuto, su jo daugybe pastraipų, kurie mus jau sykį baudė ir teisino ir ruošė naujus vagonus tolimai rytų kelionei, tik staigus karas tą sutrukdė. Todėl vėl dabar nori nebaigtą vaidinimą vaidinti. Čia puikiai visi žino, kad kaltes jie dovanos pasiųsdami į kaktą kulką, arba ištremdami. Todėl tie pasiųsti "vilkai" avių kailiuose neturi pasisekimo.

VIENBALSIAI NE!

Kad ir štai pas mus plačiai pasklido žinia, kad viename Bavarijos mieste gyveną lageryje rusai, buvo gavę įsakymą važiuoti atgal į Rusiją. Bet jie vienbalsiai į politruko kvietimą atsakė: ne! — Jie sakėsi, kad jau žiną tą bausmių dovanojimą, ir t.t. Skirtą sekmadienį, rugp. mėn. 12 d. visi su šeimomis jie susirinko į bažnyčią ir jų kunigas laikė pamaldas. Bet jėga buvo išvelkami iš bažnyčios, grūdami į sunkvežimius, bėgantieji buvo šaudomi, o moterys bažnyčioje žudė vaikus ir pačios žudėsi.. Jos nenorėjo grįžti atgal į kruvinąjį rojų. Kaip pasakoja, tie žmonės buvo daugumoje rusų inteligentai.

RŪPESTIS IR BAIMĖ

Toks įvykis, kelia didžiausią rūpestį ir baimę Baltijos tautų pabėgėlių tarpe, kad kartais alijantai, nusileisdami bolševikų užgaidoms, įsakys klausyti bolševikų įsakymų, o nekalti žmonės taps jų aukomis. Baltijos tautų pabėgėliai turi vieningą nusistatymą, ir neturi net mažiausio noro grįžti atgal, kol tie raudonieji teroristai valdys mūsų tėviškes. Geriau gyventi Afrikoje, tarpe laukinių, nei būti su tais sadistais, kurie moterims krutis piausto, iš nugarų dar gyviems diržus rėžia, ar net pusgyvius užkasa.

VISŲ SVAJONĖ

Visi pabėgėliai lietuviai svajoja apie Jungtines Amerikos Valstybes arba Kanadą, kur gyvena dauguma mūsų tautiečių, nuo kurių dabar priklauso mūsų tėvynės Lietuvos ir mūsų pabėgėlių likimas. Tik Jūs, broliai lietuviai Amerikoje, dabar galite iš laisvo demokratinio pasaulio skelbti tiesą ir reikalauti kad mūsų nekalta tėvynė nebūtų amžiams pražudyta, ir kad mes pabėgėliai galėtume, kad ir laikinai, gyventi demokratinės valstybės globoje. Todėl negali būti ir kalbos apie grįžimą, kol mūsų tėvynėje bus bent bolševikinė kontrolė, nes bet koks mėginimas grįžti yra lygus mirčiai, arba begalinei kančiai Sibire.

Jūs, broliai lietuviai anapus Atlanto, negalėjote girdėti savo tėvų, brolių, motinų ir nekaltų vaikučių širdį veriančių klyksmų, kada jie be oro ir vandens troško gyvuliniuose vagonuose virš 30 laipsnių C vasaros karšty, nes ten savo propaganda jis — komunizmas atrodo gražus žmogaus proto tvarinys, geriausia pasaulio valdymo santvarka...

(Pabaiga)

Aukokite drabužius vargstantiems Lietuvos žmonėms.

KAIP LIETUVIAI KOVOJO NACIUS

Rašo DR. J. PAJAUTA
Vienybės bendradarbis Europoje

VOKIEČIŲ KALBOS

Lohsės ir jo bendradarbių garbei reikia pasakyti, kad vienu atžvilgiu jie elgėsi beveik tauriai: jie gana nedaug tevartojo klastos. Jie šventai tikėjo arba bent patys save įtikinėjo, kad Vokietija šį karą jau laimėjo, ir net kalbėjo gana atviai, nesivaržydami ir nesidangstydami.

"Lietuva?" — kalbėjo jie — šita valstybė — nykštukas? Zwergstaat? Tai buvo tik trumpas Versalio epizodas, kuris niekad nebepasikartos. Vokietija laimėjo karą, čia dabar Vokietija ir bus amžinai. Vokietija, Baltijos kraštai — senos vokiečių kultūros centrai. Mes čia grįžome ir niekad nebeišeisime, ko vokiečių ordinas nesuspėjo pabaigti, tą mes dabar užbaigsime čia puikios žemės vokiečių kolonizacijai, ir prie pat Vokietijos pašonės. Gyvenk ir norėk. O jūs, lietuviai, latviai ir estai, perdaug nenusiminkite. Jei būsite protingi, pasidarysite geri vokiečiai, tai bent jūsų vaikai, kurie čia liks, galės dirbti ir gyventi. Jūs ne žydai, bet tikri arijai, — taip ir fuhreris sako, — mes jūsų masėmis nešaudysime. Mes paskirsime jums kur nors Rusijoje kampą, galėsite įsikūrti ir gyventi, mūsų komisarų vadovaujami. Bet Ostlandas turės būti visas vokiškas ir tai ko greičiausiai. Dėl tų žemių vokiečių ordino riteriai perdaug praliejo kraujo, kad nuo jų mes galėtume šiandien atsisakyti. Savo krauju mes įsigijome neginčijamą teisę į šią žemę. Pagaliau, mes jūsų neskriaudžiame. Jūs juk turite mums atlyginti bent vieną sko lą. Juk mes jus išvadavome nuo komunizmo. Tokią mažą kainą sumokėti — atiduoti jūsų biaurią tėviškę, kurią tik mes vėliau padarysime gražia ir kultūringa, — juk jūs negalite gailėtis. Tad būkite protingi O jeigu ne, tai getuose kasdien atsiranda dau giau laisvų vietų, ir jums bus lygiai tas pats, kaip ir žydams..

Taip kalbėjo, veikė ir net savo laikraščiuose rašė naciškieji kryžiuočių palikuonys, naujieji Lietuvos ir Baltijos kraštų okupantai.

BALTIJOS KRAŠTŲ "VOKIŠKUMAS"

Pirmieji veiksmai buvo dau giau išviršinio, agitacinio pobūdžio. Stengtasi įrodyti viso Ostlando, t. y. ypač Baltijos kraštų "vokiškumas." Stengtasi tiems kraštams, pirmoje vietoje miestams, suteikti vokišką išvaizdą. Ypač kentėjo Ryga ir Talinas. Latvija ir Estija aplamai buvo laikoma tokios "neginčijamos" vokiškos kultūros kraštas, kad rim tai nebesistengta nė įrodinėti. Per kelias savaites Rygoje, pirmykštėje kalavijuončių ordino buveinėje, išoriškai buvo pasistengta nepalikti nieko, kas galėtų priminti nepriklausomąją Latviją. Visur įvesta nacių ir senojo ordino žymės, ženklai simbolai, atkasama iš podulkių praeities, prisiminimai, nuotaikos...

Ypač buvo šoktą miesto gat vių vardus perkrikštyti. Buvo panaikinti visi naujieji, latvių ar estų nepriklausomybės laikų pavadinimai. Iškasta, kas tik buvo galima atsiminti iš kryžeiviškosios praeities. Kur jos trūko, ten skambėjo Adolfo Hitlerio, Hermanno, Goeringo ar Alfredo Rosenbergo vardai. Klaikus ir šlykštus dalykas latviui ar estui, vaikščiojančiam savo gimtojo miesto gatvėmis!

PROPAGANDA LIETUVOJ

Daug sunkiau sekėsi Lietuvoje, Kaune ir Vilniuje, kaip ir kiekviename kitame lietuviškame mieste bei miestelyje, iš pat pirmų dienų visur grįžo lietuviški senieji gatvių vardai, atsirado visos iškabos ir buvo pakankamai tvirtai prikaltos. Visur atsisėdo lietuviai burmistrai. Vokiečiams pasirodė nepatogu ne tik burmistrus išmesti, bet ir gatvių iškabas plėšti, keisti pavadinimus ir visur kalti savo Adolfus ar Hermanus. Jie tik reikalavo, kad šalia būtų prikabintos tos pačios iškabos vokiečių kalba, pvz. šalia Daukanto gatvė—Daukanto Strasse. Tokias papildomas iškabas teko vėliau iškabinėti visoje Lietuvoje, ir to buvo reikalaujama, remiantis neva karo sumetimais, esą, kad kareiviai geriau galėtų miestuose ir keliuose susiorientuoti. Bet Kaune tos papildomos iškabos bematant iš naktų dingdavo ir galiausiai bebuvo likę vien lietuviški pavadinimai.

Dar sunkiau buvo vokiečiams su propaganda, jog Lietuva — tai senas "vokiečių kultūros kraštas." Net ir labai ieškant, čia nebuvo galima surasti tos kultūros pėdsakų ar apčiuopiamesnių žymių. Mat, Lietuva niekad nebuvo vokiška, niekad čia ordinas nevaldė, jokios vokiečių kultūros dominacijos čia nebuvo nei sodžiuose, nei miestuose. Būtų reikėję labai daug įžulumo ir cinizmo priešingai tvirtinti, ir perdaug drąsos taip žaginti istoriją, kurią mes, lietuviai, neblogiau mokėjome už vokiečius.

"Į RYTUS MES NORIME JOTI..."

Vis dėlto ir čia buvo daromos atkaklios, nors ir beviltingos pastangos. Įrodinėjimai apie Lietuvą, kaip "vokiškos kultūros kraštą" tedavė be galo menkų vaisių ir paskutiniais okupacijos metais su savo propaganda buvo liovęsi. Jie tada jau vartojo daug įtikinamesnius argumentus: siaurino lietuviškas įstaigas, trėmė ir gainiojo lietuvius iš Kauno, ir tuo pat laiku tūkstančiais čia gabeno ir įkurdinėjo vokiečių valdininkus su šeimynomis, pirklius, pramoninkus ar tuos iš subombarduotojų Vokietijos miestų, kurie tikrai nebeturėjo kur kitur joti, kaip tik į Rytus... bent ligi Kauno!

Su Latvija ir Estija vienu ypu užbaigę nacių kryžiuočių ritieriai, vadinasi, mus, lietuvius, dar šiek tiek toleravo, pakentė, bet jau rodydami nekantravimo ženklų. Vietoje Lietuvos radijo seniau vartoto signalinio ženklo, kuris sugrodavo meliodiją iš antrojo Lietuvos himno pirmąją eilutę "Lietuviais esame mes gimę," dabar kasdien dešimts kartų skambėjo per Kauno ir Vilniaus radijofonus naujas signalas... pirma eilutė iš labai senos kryžiuočių dainos "Gegen Osten zollen wir reiten..." — "Į Rytus mes norime joti..." Štai kokia jautri ir gudri buvo Lohsės okupacijos psichologija. Kad lietuvis, latvis ar estas kartais iš neapdairumo nepamirštų, jog naujieji, dabar rudieji kryžiuočiai jį okupavo ir nori galutinai suryti, tai per radijo, buvo įvesta senoji kryžiuočių dainelės melodija, kad tai jam kasdien po daugelį kartų, baigiant ar pradedant klausyti programą, primintų arba, pasakysime gražia lietuvių kalba, — nuolat spjaudytų į veidą rudųjų kryžiuočių skrepliu...

"DIDIS" MAGISTRAS

Propaganda ir kaikurių išorinės žymių keitimas buvo tik įžanga. Visą tikrąjį darbą turėjo atlikti realios organizacijos. Tai — vokiškoji administracija, geštapas, policija, žandarmerija, vokiškos prekybos, pramonės ir amatų organizacijos, nacių partija su savo padaliniais visuose miestuose ir net kaimuose, pagaliau vokiškos mokyklos... Šis tinklas per trejus okupacijos metus buvo jau kaip reikiant nuregstas.

Pats Lohsė, įsikūręs Rygoje su pasididžiavimu ir pasigardžiavimu vaidino didįjį ordino magistrą. Tam buvo perenkamos atitinkamos dekoracijos, ruošiamos iškilmės, steigiami klubai ir gildijos. Kaip tik Latvijos universitetas buvo paverstas tokių iškilmių rengimo buveine. Senoji kryžiuočių simboliai pasidarė gyvi. Tik vietoj krikščionybės kryžiaus, naujieji kryžiuočiai dabar dėvėjo užlankstytą galais kryžių, vietoj kalavijų — tankus ir patrankas, vietoj Kristaus mokslo — Hitlerio ir Rosenbergo evangelijas. Visai tas pats liko — smurtas, kraujas, plėšimai ir Baltijos tautų žemės kolonizacija.

Didįjį Rygos magistrą kiekvienas pagal savo kepurę kopijavo jo pagelbininkai — generalkomisarai bei gebietskomisarai.

VOKIŠKOS ATMATOS

Kas geriau pažino vokiečių tautą ir Europos padėtį, tam iš pirmų dienų buvo aiškiai matyti, jog ir skaitlingoji Vokietija ėmė stokoti tinkamų žmonių okupuotoms sritims administruoti. Perdaug žemių Europoje germanai buvo užgrobę, perdaug žmonių reikėjo sutelkti pačiam Reichui administruoti ir karui vesti, kad visur pritektų. Todėl reikėjo griebtis, kas po ranka pakliuvo: paskutinį brudą ir atmatas reikėjo sutelkti Hitlerio imperijos tarnybai.

Lietuvoje ligi karo gyvenusių vokiečių skaičius buvo mažas (apie 13 tūkstančių), ir sociališkai bei kultūriškai absoliučiai nereikšmingas, — aplamai smulki ir bėdina publikėlė. Keletą baronų šeimų (Roppai ir kiti) buvo negan tinos ir aplamai Lietuvos v kiečiai baronai buvo nusig venę ir išsieikvoję. Lietuvia ypač ekonominėje srityje, ju jau seniai buvo iki grunto n konkuravę. Taigi čia stigo v kiškų žmonių, kaip reikia kvalifikuotų ir pažįstančių vi tos sąlygas, mėšlo virškinim ir vadovavimui. O ir pači Vokietijai stigo tinkamų žm nių, kuriuos begalėtų atsiųs į Lietuvą. Todėl Berlynas č siuntė tai, kas po ranka p kliuvo.

Lietuvos komtūrai ir kor tūrėliai pasirodė be galo įd mus ir savotiškai pasireng politiniam ir kolonizacinia darbui. Tas, kas nacių part joje savo laiku gebėjo prieš ninkams stipriau daužyti sn kius, — buvo čia paskiriam dideliu komisaru. Kad ir kva las, kad ir mulkis, bet už t patikimas ir energingas.

KUR JIE ŠIANDIEN?

Tokie buvo vadovaujanti ji Lietuvos "generalinės sr ties" "ritieriai" Hitlerio ir L hsės kryžiuočiai. Kur jie šia dien? Ne vienas turbūt d tebeklaidžioja kur nors ap Flensburgą ar Austrijos ka nų tarpeliais, rūpestingai p žėmėmis pakasęs žydų auks kišenėje nešiodamasis nuod piliulę...

Koks skirtingas vaizdas n to, kai jie čia atvyko 194 metų liepos mėnesį. Atvyk išalkę, įsiutę ir godūs suvir kinti rytų mėšlą. Rijo jį p ištisus tris metus.

Ir per visą tą laiką mūs tėvynėje Lietuvoje kaip ni kad ir be baimės laukais kloniais skambėjo garsio Maironio daina: —

Eina garsas nuo rubežiau
žirgą reiks balnoti,
Daug kryžiuočių nuo Malbu
go rengias mus terioti
Pasilik, sesute sveika, nur
mink širdelę,
Gal sugrįšiu nepražuvęs
tėvų šalelę...

(Pabaiga)

AMERIKIEČIŲ SUAUKOTI DRABUŽIA PABĖGĖLIAMS JAU PASIEKĖ PARYŽI

Rugsėjo mėnesio pradžioje lietuvius pabėgėlius Prancūzijoje apskriejo džiugi žinia: atėjo BALF siųstas ir čia seniai lauktas Amerikos lietuvių aukotų drabužių transportas, — iš viso 216 ryšulių, bendro 25,000 svarų svorio,— skirtas lietuviams pabėgėliams Prancūzijoje paremti.

Patyrę apie siuntinio atėjimą, Paryžiaus lietuviai, nelaukdami kol oficialios prancūzų įstaigos perduos drabužius, patys nutarė pagreitinti siuntinio priėmimą ir savo jėgomis pataikininkauti. Visus priėmimo, iškrovimo, transportavimo ir į naują sandėlį sudėjimo darbus jie atliko savo rankomis, susirinko ir vienas kitą lenktyniuodami dirbo lygiai pabėgėliai darbininkai, ūkininkai, kaip ir inteligentai, kurių tarpe buvo matyti žymių Lietuvos advokatų, valdininkų, profesorių, žurnalistų, rašytojų, studentų... Ne vienam, benešančiam dosnias Amerikos lietuvių dovanas, žėrėjo akyse džiaugsmo ir susijaudinimo ašaros...

Tarp kitų, ypač entuzijastingai ir jautriai šiuose darbuose dalyvavo vienas iš ž miausių Lietuvos poetų ir naujo išvadavimo dainius Kuosa Aleksandriškis — A tis, kurio naujuosius eilėra čius jau pažįsta daugelis Am rikos lietuvių.

Lietuviai pabėgėliai, esa tieji Prancūzijoje, dabar lab džiaugiasi ir yra be galo d kingi Amerikos lietuviams šią dovaną. Daugelis jų ti rai ir skubiai buvo reikalin šios rūšies pagalbos. Drab žiams peržiūrėti ir teising paskirstyti yra sudaryta iš vairių pabėgėlių sluogsnių skira komisija.

Kaip žinoma, panašų dr bužių siuntinį yra gavusi R ma — lietuviams pabėgėliai paremti Italijoje. Deja, d džiosios lietuvių pabėgėl masės Vokietijoje ir Aust joje dar tebelaukia šios p galbos ir susidarymą sąly jiems tą pagalbą pasiųsti. P bėgėliai ir tremtiniai Vokie joje šiuo atžvilgiu daugel yra dar blogesnėje padėty ir su tikru nerimu žiūri į b siartinančią žiemą. Ypač s neliai, priaugantis jaunima vaikai ir kūdikiai...

LAISVOJI LIETUVA

Patriotinis Pietų Amerik lietuvių žurnalas. Metinė pr numerata tik 1 doleris.

LAISVOJI LIETUVA
Calle Rio de Janeiro 400
Villa del Cerro. Montevide
Rep. O. del Uruguay.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper Established 1886 by J. J. Paukštis

PUBLISHED EVERY FRIDAY
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-0862

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse ------ $3.00
Kituose kraštuose ---------- $3.50

Advetising rates on application

Ko jie siekia?

Iš Londono ateina žinios, kad sovietai įsigeidė "globoti" buvusias Italijos kolonijas Afrikoje.

Dabar klausimas, kogi sovietai siekia? Nejaugi jie mano, kad tokie jų reikalavimai bus patenkinti?

O tuo tarpu visai rimtai manoma, kad dabar vykstanti penkių didžiųjų užsienio reikalų ministrų konferencija gali baigtis be pasekmių, nes, kaip atrodo, sovietai jos darbus sabotažuoja.

Bet yra ir kitokų spėliojimų dėl tų sovietų reikalavimų.

Maskva numato kliūčių savo politikai Balkanuose ir Pabaltijy. Todėl reikia kišti nagus į Anglijos, Amerikos ir net Prancūzijos sferas, kad tuo būdu šios valstybės nekliudytų sovietams šeimininkauti savo "sferose."

Tuo tarpu yra labai rimtų davinių, kad dėl tokio sovietų šeimininkavimo Bulgarijoje, Jungtinės Valstybės rengiasi tarti savo žodį.

Aplamai, atrodo, kad sąjungininkai vis daugiau ir daugiau bėdos turi su sovietais.

Nesistebėsime, jeigu vieną gražią dieną, tarp totalitarinės Rusijos ir demokratinių valstybių iškils rimtas konfliktas.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS BEIEŠKANT

Rašo A. DAUJĖNAS

Vienybės bendradarbis Europoje

LIETUVOS IR EUROPOS LIETUVIŲ JAUSMAI

1940 ir 41 metais tik atskiri Lietuvos politikai ir pavieniai toliau regintieji žmonės nuvokė, jog vieną dieną Amerika atplauks laivais ir atskris plieno paukščiais į Europą padėti jos sunkiai kovai prieš tironus. 1942, 43, 44, 45 metais visa lietuvių tauta tat jau žinojo ir ypač dabar visa lietuvių tauta savo viltis ir lūkesius nukreipė į Ameriką...

Ir ką dabar pamatė, ne tik mes, lietuviai, bet ir visa Europa? Mes ne tokie naivūs, kad nesuprastume, jog Amerika šiame kare gina savo pasaulinės egzistencijos interesus, kad tai yra svarbiausia. Bet šalia to, kiekvienas pamatė ir galėjo įsitikinti, kad Amerikos kareiviai, atvykę pralieti kraujo Europos tautoms iš vergijos išvaduoti, kartu vykdė ir aukščiausio idealizmo aktą. Amerikos kareiviai čia buvo tikrojo idealizmo kariai, o jų tarpe ne vienas, ir ne vienas šimtas mūsų tautiečių lietuvių... Maža to, išbadėjusiai, šalstančiai ir okupantų nualinti, apiplėšti Europai Amerika teikė ir tebeteikia maisto, apdangos.

Ir lietuviai to negalėjo nejausti. Lietuviai pabėgėliai, deportuotieji ir visi kiti. Amerikiečių pagalba ir čia pirmoje eilėje lietuvių amerikiečių, daug kam nušluostė ašarą, suteikė duonos kąsnį, paguodė ir sustiprino. Daug kas pagalvojo ir pergalvojo: ar visa tai darytų tik biznieriai, materialistai, aukso veršio garbintojai?...

Ir tai galbūt dar nesvarbiausia. Žinokite, kad Lietuvos ir Europos lietuviai nežiūri į jus, kaip kadaise, su truputį klastinga šypsena: — dėdė iš Amerikos, jo kišenės pilnos dolerių, tai tegu ir man prisiunčia... Ne taip į jus šiandien žiūri, ne jūsų doleriai dabar marga. Į jūs žiūri, kaip į vienintelę ir ideališkiausią didžiausią pajėgą, lietuvių laisvės judėjimo fizinę atramą, į ištikimus vaikus, kurie vieni tegali realiai ateiti į pagalbą — ne, ne vien doleriais, ir nieku būdu ne pirmutinėje vietoje doleriais, — bet ateiti į pagalbą savo žodžiu ir darbu, savo kova, propaganda ir visomis įstangomis už lietuvių žmogiškąsias, pilietines, tautines ir valstybines teises. Tai yra daug daugiau, negu vėpsojimas arba tikėjimas į jūsų dolerį. Tai tikėjimas į jūsų idealizmą ir patriotizmą.

PASIKEITĖ LAIKAI

Kaip pasikeitė laikai! Kaip keistai ir tragiškai apsivertė istorijos lapai. Kadaise Amerikos lietuvis išeivis su malda svajojo apie savo paliktąją tėvų žemę, dainas jai dainavo, sapnuose ji jam vaidinosi, ilgėjosi jis jos, mylėjo ir idealizavo ją, auksiniais rūbais savo svajonėse puošė, nors ji dar tebuvo bėdina ir apiplyšusi.

Šiandien gi Lietuvos lietuvis, jau kenčiąs badą ir okupanto smurtą, Europos lietuvis, besiblaškąs po svetimus kraštus, idealizuoja Ameriką ir josios lietuvius, vienintelius begalinčius laisvai veikti, galvoti, gyventi ir už laisvą Lietuvą stipriausiai kovoti.

Lietuvis ir Europos lietuvis žiūri į savo brolius išeivius Amerikoje kaip į didžiausią gal net vienintelę Lietuvos laisvės kovos ir atgimimo viltį.

Ir kai tie Lietuvos lietuviai mato šiandien atimant jų žeme, iš tėviškės išvarant, kai nekenčiamasis okupantas čia ruošiasi amžiams įsitaisyti, kai enkavedisto revolveris grasina dieną ir naktį, kai tebesivaidena klaikiosios birželio 14 d. naktys — Sibiro tremtinio naktys... Ir kai Europos lietuvis blaškosi kaip ujamas valkata po svetimų valstybių kraštus, apiplyšęs ir išbadėjęs, raudonosios rankos nuolat gaudomas, svetimųjų lageriuose politruko ir enkavedisto grasomas ir įžeidinėjamas kai šis lietuvis turi iš paskutiniųjų ir dažnai beviltiškai gin ti savo pabėgėlio žmogiškąsias teises, aš tikrai manau, kad geriau jei jis dar kurį laiką nežinos dalykų, kaip pavyzdžiui, kad jūs vis dar neturite vieningo ir visuotinio Lietuvos vadavimo komiteto, kad jūs vieni prieš kitus tebe rašote partines ar pasaulėžiūrinės kovos aistrų persunktas prakalbas, svarstote savo ideologijų pirmumą, konstitucijos galiojimo problemą, kokių daugiausia šalininkų turėjo ar tebeturi kuri nors lietuviška partija, — kas kiek baliuje degtinės bonkų išgėrė, kas čia "dideliu veikėju" peršasi ir panašiai...

Man gal stigtų tinkamų žodžių pasakyti, ką dėl viso to manytų dabar Lietuvos ir Europos lietuvis.

PRAEITĮ PRISIMINUS

Aš labai gerai prisimenu vieną dalyką. Ir jūs visi tai gerai žinote. Per pirmuosius dvidešimts nepriklausomos Lietuvos metų Amerikos lietuvių visokioje spaudoje daug buvo teigiamo ir neigiamo pirašyta apie Lietuvą, jos valdžią, gyvenimą, ūkį, kultūrą, papročius...

Kaip mes, nuolatiniai Lietuvos gyventojai, anuomet į tai žiūrėdavome? Labai nelygiai, labai nevienodai. Kai mes girdėdavome balsus, palankius mūsų ideologijai ir mūsų interesams, mes, žinoma, džiaugdavomės ir kiekvienas savo ruoštu pagalvodame: tai teisinga ir objektyvi nuomonė. Kai girdėdavome nepalankius atsiliepimus ar priekaištus, — pykdavome, atsikirsdavome ir galvodavome: tai melas, prasimanymai, šmeižtai, mūsų gyvenimo realių sąlygų nepažinimas ir piktas nenoras jas pažinti...

Tokia jau yra žmogaus prigimtis, ir nesvarbu čia kokiai politiniai pasalėžiūrai jis priklausytų. Bet kai lietuviškąjį gyvenimą kuris nors piktas ir aršus išeivis kritikas labai jau žiauriais ir įtužusiais žodžiais koneveikdavo, labai jau su purvais maišydavo josios veikėjus ir vartodavo žodyną, nė kiek nepažengusi į toliau nuo savo pieménystės dienų, — mums būdavo liūdna ir graudu, ir čia jau nebeatsižvelgiant į partinius skirtumus.

(Bus daugiau)

VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

V. TYSLIAVIENĖ

"KARŠTOS INFORMACIJOS

Prieš keletą mėnesių Atstovų Rūmų Unmerican Activities Komisijos nariai kėlė nemažai triukšmo, patyrę, kad Amerikos armijoje, nekalbant apie eilinius kareivius, simpatizuojančius komunistams, keliolika žinomų komunistų buvo paskirti karininkais. Visi jie, kaip nusiskundė kai kurie kareiviai šios komisijos nariams, skleidė komunistų propagandą.

Ar komisijos sąraše yra įtrauktas bent vienas lietuvių kilmės kareivis, nežinia. Bet kad jų yra, parodo šiomis dienomis Laisvėje paskelbtas vieno kareivio laiškas, arba "karštos informacijos apie lietuvius pabėgelius Vokietijoj."

Kareivis, žinoma, neišduodamas savo pavardės, tarp kita ko, rašo:

"...kai tik į naują miestą atvažiavome, mes, kurie mokam lietuvių kalbos, eidavom ieškoti lietuvių. Tų pabėgėlių kalba, nuo pradžios iki pabaigos visur, visaip atkreipta prieš rusus, žydus, geltonąją rasę, bolševizmą."

Pabėgėliai nežinodami su kuo turi reikalą, šiam niekšui atvirai papasakoję savo vargus ir pasiryžimą negrįžti į Lietuvą, kol ten šeimininkaus biaurusis okupantas. Bet jis drįso jų pareiškimus iškreipti, rašydamas taip: "...kiekvienas jų yra išsitaręs, kad jis arba ji kaip nors, kur nors yra nusidėjęs prieš Lietuvos liaudį ir todėl bijosi grįžti..."

JUDOŠIUS UNIFORMOJE

Perskaičius kareivio laišką susidaro įspudis, kad jis lankosi pas pabėgėlius Laisvės instruktuotas.

Tremtinių tarpe yra daugelis lietuvių, kurių giminės Amerikoje iki šiol buvo labai ištikimi Laisvės davatkos. Jie taip pat gauna laiškų iš pabėgėlių, o jų turinys apie sovietų rojų mažai kuo skiriasi.

Visa tai, aišku, labai kenkia Laisvės bizniui, ypač kad daugelis jų rėmėjų jau pradėda įsitikinti, kad Tarybų Lietuvoje vis dėlto nėra gerai...

Nėra abejonės, kad dar kuriam laikui prajėjus lietuvių komunistų eilės labiau suretės. Teisybės neužslėps ir tie melagingi kareivių laiškai.

Gaila tik, kad pabėgėliai neturi galimumo patirti, jog jų tarpe slankioja judošius Amerikos kareivio uniformoje.

YRA JŲ IR KITUR

Komunistų bendrakeleivių yra ne vien tik armijoje. Jų susekta ir įvairiose valdžios įstaigose. Net ir Valtybės Departamente keletas jų buvo iškrapštyta.

Neatsilieka ir lietuviai. Vienas pavyzdys, tai — šnipas Kazys Pilėnas, šio karo metu dirbęs pašto cenzūroje, New Yorke.

Karts nuo karto Laisvėje pasirodydavo ir jo straipsnių, tik, aišku, slapyvardžiais.

Dabar, kai jo "valdiška" tarnyba pasibaigė, kai nėra pavojaus būti išmestam, jis išdrįso savo kailį parodyti.

Amerikiečiai, bendrai, ilgai toleravo komunistus, kurie šio karo dėka buvo išplėtę savo veiklą. To chlamo iš lėto jau pradedama purtytis, bet, atrodo, dar ilgai truks iki kraštas bus visiškai apvalytas.

APIE TARNAITES

Kitame Vienybės numeryje dedamas įdomus vieno Europos rašytojo laiškas dėl P. Lapienės pastabos apie tarnaičių samdymą pabėgėliams.

Skaitydama p. Lapienės kolumną (prieš porą savaičių) pagalvojau, kad jos cituojami žodžiai nepraeis nepastebėti, dėl jų tikriausiai kuris nors iš pabėgėlių atsilieps.

Tokie "pasikalbėjimai," žinoma, mums garbės nedaro. Tuo tik parodoma kai kurių žmonių smulkumas ir jų nuomonė apie tautiečius, net ir tada, kai jie badauja...

Bet panašius išsireiškimus, kaip p. Lapienė pakartoja savo kolumnoje, deja, nekartą tenka išgirsti. Ir, nuostabiausia, tokias nuomones reiškia tie, kurie iš Amerikos lietuvių įsteigtų Lietuvai vaduoti ir šelpti įstaigų gyvena.

Tokiems pareiškimams pagrindo, rodos, nėra. Iki šiol atvykusiems pabėgėliams į Ameriką dar neteko samdyti tarnaičių. Priešingai. Jie ne tik netapo naštomis, neprašė darbų mūsų įstaigose, bet susitvarkė savarankiškai ir Amerikos gyvenime net pavyzdingai prisitaikė.

Pavyzdžių turime pakankamai, pradedant prezidento Smetonos šeimos nariais ir baigiant eiliniu ateiviu.

MŪSŲ DIENŲ ĮVYKIAI

V. M. KLAUSUTIS

TRAGEDIJA

Pearl Harbor tragedija dar kartą pasirodė mūsų scenoje. Mūsų spauda sako, kad dėl šios tragedijos greičiausia yra kalti Washingtono pareigūnai, nei armijos ar laivyno viršininkai. Ir todėl visuomenė nežinos tikros teisybės tol, kol nebus paskelbti galutini tardymo daviniai.

O tuo tarpu kalbėti ir spėlioti, kas yra tikrieji tos tragedijos kaltininkai, yra niekas kitas, kaip žaizdos atnaujinimas.

BĖDOS

Teherane įkūrta "didžioji treyjbė" nemaža rūpesčio atnešė pasauliui. Visų tų slaptų derybų daviniai tik dabar pradeda aiškėti. Nenuostabu, kad kai kurie mūsų demokratai jau sako, kad reikėtų likviduoti "trejybę" prie Atlanto Čarterio. Bet jie pamiršta, kad visi tiltai į praeitį jau sudeginti, o tas Atlanto Čarteris — muziejinė liekana.

Rooseveltui mirus ir Churchilui pasitraukus, liko tik viena tos garsios "treyjbės" asmenybė. Ir, štai, Stalino kišeniuje Europos ateities raktas.

GHANDI

Mahatma Ghandi, kuris yra nemažesnės dorovės apaštalas, negu poetas Tagore, neseniai pareiškė:

"Neturėjau pasitikėjimo anglų demokratija, mažai tepasitikiu amerikiečių demokratija, bet dar mažiau Rusijos demokratija.

Tai būdingas pareiškimas. Bet ar vienas Ghandi taip kalba? Taip kalba milijonai žmonių. Lietuviai, kurių tėvynę baigia smaugti viena iš tų "demokratijų," deja, ne kitokios nuomonės.

BALKANAI

Maskvos Izvestijos tvirtina, kad Balkanų rinkimai būsią demokratiškesni, negu praeityje buvę. Maskva nepatenkinta Londono ir Washingtono demaršais dėl sovietų sauvaliavimo Balkanų valstybėse.

Iš visa ko atrodo, kad Jaltos ir Berlyno nutarimai neturi jokios reikšmės. Sovietai sauvaliauja ne tik Balkanuose, bet ir Lenkijoje. Washingtonas su Londonu protestuoja, o tuo tarpu Balkanus laukia Baltijos likimas.

KAS BUS?

Amerika net dviejuose pasauliniuose karuose yra dalyvavusi. Ir kas iš to išėjo? Po praeito karo Europoje priviso diktatorių. Kas bus dabar? Diktatoriaus Stalino drąsinamas Tito jau kelia galvą Jugoslavijoje. O tai dar tik pradžia.

Amerika laimėjo karą, bet ar ji laimės taiką ir demokratinę santvarką, dėl kurios taip sunkiai kovojo, tai tik netolima ateitis parodys.

Amerika žadėjo tautoms laisvę. O ką jos šiandien turi? — Stalino jungą.

R. P. Patterson — Karo sekretorius

Vietoj pasitraukusio 78 metų amžiaus dabartinio JAV karo sekretoriaus Stimsono, paskirtas toms pareigoms R. P. Paterson.

Dėdė Samas bijo infliacijos

AR ŠAUKIAMAS AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMAS TIKRAI BUS VISUOTINIS?

Kaip šį klausimą svarsto ALM ir LVS veikėjai

Vienybė gavo tokio turinio pareiškimą:

Amerikos Lietuvių Misijos ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos veikėjai rugsėjo 14-15 dd. buvo susirinkę Tabor Farmoje ir priėjo išvados, kad akivaizdoje dabartinės Londone vykstančios, URM konferencijos ir besiartinančių kitų svarbių tarptautinės politikos įvykių, yra reikalinga skubi Amerikos lietuvių akcija. Ryšy su tuo, ALM ir LVS yra numačiusios eilę neatidėliojamai atliktinų darbų, tiesioginiai surištų su Londono konferencija ir kitais didelės reikšmės įvykiais, kurie neabejojamai sudarys būsimos taikos konferencijos pagrindą. Turėdami galvoje, kad dabar vykstančioji Londono konferencija, normaliai imant, netruks ilgiau 5-6 savaičių, ALT projektuojamas visuotinis Amerikos lietuvių kongresas, kuris teįvyks lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje, gal būti didžiai pavėluotas žygis.

Nežiūrint to, kad ALT visuotinio Amerikos lietuvių kongreso šaukimą paskelbė, nepasitarus su LVS ir ALT, vistiek ALM ir LVS nėra nusistačiusios prieš tos konferencijos šaukimą, ta proga, jaučiasi įpareigotos pareikšti, kad ALT šaukiamas kongresas, kokiu vardu jį bepavadintume, nebus visuotinis kongresas, o tik didesnis ar mažesnis ALT suvažiavimas. Sąryšyje su tuo, kol nebus parodyta nuoširdaus noro šaukiamo kongreso padaryti tikrai visuotiniu Amerikos lietuvių kongresu, t. y. kol į kongreso organizavimą nebus įtraukta visa pajėgioji Amerikos lietuvių visuomenė, ALM ir ALS susilaikyti nuo aktyvaus to kongreso rėmimo.

VLIK — lietuvių tautos valios reiškėjas

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, susikūręs ir veikęs vokiečių okupacijos metu Lietuvoje, pagal gaunamas informacijas ir visos lietuviškos išeivijos spaudą, visuotinai yra pripažįstamas, kaip tikras ir pilnas lietuvių tautos valios reiškėjas jos kovoje už laisvą ir nepriklausomos valstybės atstatymą.

Visi Lietuvoje likę laisvės kovotojai ir partizanai, visa pavergtoji tauta, visos poltinės ir kultūrinės lietuvių pabėgėlių pakraipos Europoj ir pasaulyje, visa tautinė lietuvių spauda išeivijoje, taip pat Jungtinių Valstybių, Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus, Kanados, Pietų Afrikos lietuvių patrijotinės organizacijos ir kitoki sambūriai pripažįsta VLIK autoritetą ir reiškia jam savo pritarimą.

Ir ne be pagrindo! VLIK atstovauja visas keturias mūsų pagrindines politines bei dvasines sroves — tautininkus, katalikus, valst. liaudininkus ir socialdemokratus,— o taip pat nepartinius lietuvius ir Lietuvos Laisvės Kovotojus. VLIK įrodė, kad lietuvių tauta gali ir moka dirbti vieningai!

LITERATUROS IR MENO PUSLAPIS

NEIŠSPAUSDINTOS KNYGOS

Jonas Kuosa Aleksandriškis — Aistis: Be Tėvynės brangios

Kuosa Aleksandriškis... Tokį jį žino nuo seno Lietuva Aistis? Naujas vardas. Tokį jį jau pažįsta Amerikos lietuvis. Šiek tiek ir Lietuva. Redaktoriai, kuriems pavykdavo provokišką cenzūrą prakišti vieną kitą jo iš toli prisiųstą eilėraštį žinojo, kad tai Kuosa Aleksandriškis. Skaitytojas gi matė Aisčio eilėraštį. Ne retas manė tai esant kokio naujo poeto. Daugelis nė nežinojo, kad tai senas pažįstamas. Gal tik iš žodžių iš rimų, iš nuotaikos nujautė...

Kuosa Aleksandriškis —tai poetas, kuris dėka likimo pasidarė tremtinys.

Prieš karą jis studijavo literatūros mokslus Prancūzijoje, kalnuotame Grenoblyje, keletą metų. Paskutinius egzaminus išlaikė dieną prieš tai, kai po to raudonosios okupacijos lūtys įsiveržė į Lietuvą. Taip jis svajojo grįžti tėvynėn, taip jos ilgėjosi, bet— grįžti į pavergtą Lietuvą — Ne, to padaryti jis negalėjo, to nenorėjo. Jis jau spėjo sužinoti, kad raudonasis okupantas pirmiausia užsimojo pasmaugti lietuvišką dvasią, kad Tėvynėje jau siautėjo svetimi banditai ir keli savieji niekšai, parsidavėliai, kuriuos jis nuo seniau gerai pažinojo.

Ir liko Kuosa Grenoblyje, toli nuo savųjų, veik vienas ir vienišas... Liko kentėti, gyventi nežinioje ir trūkumuose, viltyse ir laukimuose.

Praslinko metai... Bolševikai išgarmėjo, bet tėvynė atsidūrė naujo tirono nasruose. Kuosa dabar geidė ją bent pamatyti, bent trumpai nuvažiuoti draugų aplankyti... Ne, naujasis okupantas jam atsakė duoti tokį leidimą. Dar daugiau, — kaip lietuvį vertė "prisidėti prie naujosios Europos statybos" ir gaudė išsiųsti darbams į Vokietiją. Jis visaip sukosi, gudravo, maskavosi. Pavyko! Bet tai truko veik ketvertą metų...

Tremtinio, gainiojamo tremtinio gyvenimas. Vargas, baimės, grasinimai, rūpesčiai ir nerimas... Jis betgi išlaikė stiprią valią. Dirbo, rašė, toliau mokėsi. Pasidarė filologijos daktaras. Bet gyveno tik Tėvynės ilgesiu, tik ją svajojo, tik jai dirbo. Kaip ištikimas mūsų žemės vaikas, geidė jai laisvės, kovą dainos, drąsą ir pasiryžimą skelbė...

Kuosa Aleksandriškis —didelis Lietuvos poetas. Iš jaunosios generacijos gal net didžiausias. Pasirodė viešai jau prieš keliolika metų. Išleido keletą poezijos rinkinių. Rašė nemaža ir literatūrinės kritikos bei šiaip publicistinių straipsnių. Visuomet buvo stambi, ryški ir savinga figūra Lietuvos kultūriniuose sąjudžiuose. Ir šiandien tebestovi savo jėgos zenite. Jam dar tik keturios dešimt metų? Pats pajėgumas...

Ir tremtinio dalia jo nepalaužė. Grenoblyje atsirado tas pats senas ir kartu lyg naujas lietuviškas poetas. Laisvės ir išsivadavimo dainius! Toli nuo Tėvynės, ilgesio kankinamas, jis pradėjo rašyti naujo turinio eilėraščius, surinko juos, ir sudarė knygą — Be Tėvynės brangios. Amerikiečiai tą knygą jau žino, jie ją išleido pirmajame poeto emigracijos laikotarpyje...

Štai dabar prieš mane guli nauja Kuosos Aleksandriškio — Aisčio eilėraščių knyga. Tai dar neišspausdinta knyga, viena iš tų kokių dabar turi daugelis mūsų poetų tremtinių ir pabėgėlių.

Knyga pavadinta tuo pat vardu — Be Tėvynės brangios... Tik čia — antroji dalis... Juk niekas nepasikeitė! Tėvynės nėra, ji toli, pavergta, taip pat kenčianti, taip pat išvadavimo trokštanti, kovojanti, žudoma ir naikinama. Bet į ją skrenda drauge su baltu debesėliu plaukia poeto godos ir ilgesys.

Kur gi tu plauki, baltas debesėli,
Žydrioje mėlynėj čaižomas čiurlių?..
Ak, kaip gera tau — virpuliuoja mėlis
Ir nevaržo niekas laisvės kelių...

Ak, yra tenai — tolyje pranykus —
Nematyto grožio kenčianti šalis...
Gintaro plaukai, o likimas nykus
Ir akių mėlynėj širdgėla gili.

Tu nuplauk tenai, baltas debesėli,
Viso mano skausmo ir pasiilgimo
Krištolinių ašarų lašus paberk
Ir nuplauk jai liūdesį nuo gymio
Ir paguosk jąją, baltas debesėli, —
Ag praeis tos audros; mylima, neverk.

Tai — SONETAS, viena iš tobuliusių ir koncentruočiausių poetinės kurybos lyrinių formų. Išrašiau jį visą, dėl pavyzdžio, nes rinkinyje kaip tik daugiausia yra sudėtų sonetų. Siauriausios keturiolikos eilučių rėmeliuose čia poetas turi be galo tampriai suspausti mintį, taupyti kiekvieną žorį, sutelkti jausmą, suveržti lyrinius pločius... Mintimis ir troškimais plyštanti galva ir krūtinė, kraštai pulsuojanti širdis čia tarsi norėtų susprogdinti negausų žodžių indą, sprogti ir išsiveržti mirijadais ugnių...

Kur gi betgi laisviau išsiveržia. Kažkaip alpiškai, plačiau, paprasčiau, tarsi "maironiškai...

Tave mes, tėvyne, širdy išnešiosim
Po skaudaus ištrėmimo svečiasias šalis
Ir nuolat tau šauksim, ir nuolat kartosim,
Kad mes tavo kūno gyvoji dalis,—
Tikrai mes sugrįšim, tautiečiai ir broliai,
Ir laisvę tėvynei parnešim namolei...

Štai kas palaiko tremtinio Lietuvos poeto gyvybę, valią ir tikėjimą. "Tikrai mes sugrįšim" skelbia jisai, tik neatskilkite nuo gyvojo tautos kūno, neišsiblaškykite, nepamirškite, keno vaikai esate... Kęskite, palaukite — kantrybės! — ir jūs išvysite nuostabią viziją:

Kada gi likimas tyroną palauš?
O palauš jo puikybę ir išdidų sprandą...
Vėl laisvės aušrinė iš ūkanų auš
Ir pakilęs galingas pavasario gandas
Nuvers šiandienykščių tyronų stabus...
Vėl mes eisim drąsus, kaip Panerio tauras,
Vėl nieks prašalaitis tėvynėj nebus —
Ir skambės tada giesmės, mauros tad litaurai...

Bet ne kasdien driekiasi gražūs sapnai, galingi troškimai, laimingos ateities paveikslai. Yra gyvenimas, dabartis, pabėgėlio, išgujtojo dalis. Badas ir šaltis pasibeldžia už durų, kančia ir neviltis: nejaugi taip sužvėrėjo pasaulis, ką mes jam blogo padarėme? Viskas taip juoda, nyku ir smurtiška, jog begalima tik melstis. Ir poetas šaukiasi: —

O Viešpatie, mus lyja, vėjas pučia,
Šaltas šaltis krečia alkanus, plikus...
Tik ašaros, tik klykiantys vaikučiai,
Tik vaitojimai ir nerimas klaikus...

O Viešpatie, be laisvės, be pastogės,
Be gimtos žemelės šalžemio brangaus...
Už ką, už ką mus šita rykštė smogė,
Ak už ką nelaimės krito iš dangaus?!

Ir toliau, ir kitur, — ir pasakykite, kuris Lietuvos poetas kada prakalbėjo šitokiais širdį veriančiais, taip gėloj sukeptais, taip nykiais ir tragiškais, — o vis dėlto galingais nepalaužiamo tikėjimo, nei — aiškaus žinojimo žodžiais:

Kur gi tas kraštas šių kraujo ir ašarų marių?
Kur gi tavo, tėvyne, valtelė vali
Išsiubuotos stichijos verpetų kely
Beišplauks, nešina savo viltį nemarią?

— — — — — — — — — —

O tėvyne brangi, nebuvai gal dar niekad
Palaužta, pažeista taip skaudžiai ir giliai,
Neraudojai balsu dar taip niekados graudžiai,
Svetimiesiem atėjus pamint ir paniekint,

Bet dar niekad džiaugsme, ir nelaimėj, ir baimėj
Nebuvai išdidi ir graži, kaip minai,
Ir tikra ateitim, nes tu vieną žinai —
Seka audra giedrą, kaip nelaimę kad laimė...

Viename iš sonetų poetas prisimena, kaip jau daugelis ir nebe nuo šiandien mūsų tėvynę "paliekant norėjo ir ne nuo vakar nusilenkti vertė." Ir šiandien Lietuva —

Eini tu nuvarginta — nugalėta,
Nuliūdusi tiktai — nenusiminus,
Žinodama, kad tavo veidą lėtą
Nelaimės aukštin, vargai dabina...

Bet aš negaliu išcituoti viso soneto, visų eilėraščių, visos knygos. Tačiau argi neužtenka šių kelių ištraukų? Ar nepakankamai nuskamba iš šių kelių posmų tonai širdies, kuri jau kelerius metus gyvena, kenčia... be Tėvynės brangios, ir vis dėlto taip stipriai tiki jos gražia ateitimi, randą žodžių net jos skurdui ir skausmui išaukštinti, išmatyti juose nelygstančių etinių vertybių, net garantijos, jog — tikrai mes sugrįšim, tautiečiai ir broliai, ir laisvę tėvynei parnešim namolei...

Guli štai prieš mane tie lapeliai, mažyčiai, tvarkingai sudėstyti, mašinėle perrašyti, daug jų, kelios dešimtys. Aš paminėjau tik keletą motyvų, tiesą sakant, gal tik vieną vienintelį — Lietuva! O yra jų čia ir daugiau, kitokių, visokių. Negaliu jų išcituoti, bet pavyzdžiui galima paimti tik kokį vieną. Sakysim, draugystė, šventoji draugystė, kurią daugelis laiko jausmu, ne mažiau stipriu ir galingu kaip meilė... Štai pora tokių dainingų motyvų:

O jeigu kartais, po daugel metų,
Sueisim vėl, mieli draugai,
Tai mūsų gretos jau bus praretę
Ir pasikeitę mūsų veidai,
Tik širdis viena, ilgesio pilna,
Skausmo kupina, pasiliks jauna...

— — — — — — — — — —

O metai žeidžia ir metai gydo
Gi vienas mirksnis žudo mus...
Tad nenuplėškim rytojui šydo,
Jis tik netikras įdomus...

Kokia saldi paguoda... Draugystė, atsiminimai ir nusiraminimas, kad nebūtinai reikia stengtis nuplėšti šydą nuo mūsų ateities... Ji rūsti, sunki, kruvina, ji nežinoma, neatspėjama, bet gal ji dėl to ir yra įdomiausia — kad netikra ir nežinoma... Jei ji būtų žinoma, gal kartais nė gyventi nebesinorėtų. O dabar ji kokia bebūtų — viliojanti, nauja, įdomi siekiama ir tikima.

Tokie lietuviški kūrybiniai perlai žėri rusenančios Europos pelenuose. Skamba miestų griuvėsiuose, didi Alpių kalnynuose, skrenda per vielų tvoras į kalinamą tėvynę, plaukia per okeanus, — toli, toli, kur tik dar plaka lietuviškos širdys, kur tik mūsų žemės ištikimi vaikai gyvena, dirba ir svajoja... Žodžiai iš neišspausdintos knygos. Iš knygos, kuri ateityje bus viena iš didžiausių ir niekad neišnyksimų mūsų tautos tragedijos paminklų. Kūrybinis žodis, tautos sielos giliausias išreiškimas, jos svajonių įkūnijimas...

Bet sekime toliau. Verskime dar vieną knygą. Neišspaudintą taip pat... Tačiau gal sekantį kartą...

Vytautas Stumbras

LIETUVIS DAILININKAS PARYŽIUJE

Jauno lietuvio dailininko Petro Kiaulėno darbai ir kūrybos keliai

Iš lietuvių dailininkų, kurie turėjo savotišką likimą ir kurie per šį karą subrendo, čia norėčiau šiuo tarpu paminėti tik vieną. Tai — Petras Kiaulėnas. Tai dailininkas, kuris jau daugiau kaip septyneri metai nematė savo tėvynės, kuris užsienyje per tą laiką baigė meniškai subręsti ir jau plačiai pasireikšti. Kodėl šis dailininkas negalėjo grįžti į tėvynę ir liko tremtiniu, tai paaiškins šis trumpas jo gyvenimo kelio atpasakojimas:

Petras Kiaulėnas — rokiškietis (gimęs 1909 m. sausio 10 d. Naniškių km., Panedėlio v.). Tai jaunosios kartos, o kaip dailininkas — net jauniausios. 1928-1934 metų laikotarpyje jis mokėsi geriausioje Lietuvos Meno Mokykloje Kaune. Studijavo, kaip pagrindą tapybą. Jo mokytojais buvo geriausi ano meto mūsų dailininkai: J. Vienožinskis, A. Galdikas, P. Kalpokas, K. Šklerius, prof. V. Dubeneckis, dr. J. Šlapelis ir kiti., paraleliai dar lankė specialią J. Vienožinskio laikomą tapybos studiją. Mokyklą baigė, kaip vienas iš stipriausių mokinių ir buvo pristatytas švietimo ministerijai kandidatu gauti stipendijai toliau specializuotis užsieniuose.

1934 m. išvyko į Romą (Italiją) ir ten išlaikė konkursinius egzaminus į Karališkąją Menų Akademiją. Čia toliau studijavo tapybą ir baigė Akademiją 1936 m. Po to metus studijavo architektūrą Romos Universitete. Sekančiais metais persikėlė į Paryžių (Prancūzijon) ir čia tęsė toliau architektūros studijas Ecole Superieure des Arts Decoratifs, taipgi įstojo ir į Urbanizmo Institutą.

Kilo karas... Viskas sujuko, sutriko. Studijos dar nebaigtos ir, lyg tyčia, dailininkas dar niekad neturėjo tokio noro ir užsispyrimo jas baigti. Išvyko į Ispaniją, paskui į Portugaliją. Galvojo net apie Ameriką ir jau per laišką buvo įsirašęs į Technologijos Institutą, Cambridge, Bostone, Mass. Bet galop nuo tų visų projektų atsisakė ir 1940 m. rudenį sugrįžo į Paryžių.

Vokiečių okupuotame Paryžiuj tada svetimšaliui buvo nepaprastai sunkus gyvenimas. Liko be lėšų ir be jokios paramos iš niekur. Teko daug vargti, net badauti, bet valia nepalūžo. P. Kiaulėnas baigė Urbanistikos Institutą ir Beaux - Arts architektūrą su valdžios diplomu. Kaip architektas, dirbdamas kitiems projektus, iš to vertėsi sunkiaisiais metais. Padėjo jam ir jo simpatingoji žmona, graikė Vassia Nikolakaki, taip pat iš profesijos architektė... Ji nors dar niekad Lietuvos nemačiusi, bet tapusi nuoširdi mūs ųtautos bičiulė ir jau pramokusi viską suprasti lietuviškai.

Tai menininkų šeima. Ir kai mums aną dieną besikalbant, staiga kitame kambaryje labai garsiai pradėjo rėkti dviejų mėnesių amžiaus dailininkų dukrelė Jūratė, nusprendėme: — tai bus irgi menininkė, bet turbūt dailininkė — mezzo sopranas...

***

Jei būtų buvę normalūs ne karo laikai, aš abejoju, ar būtume turėję Kiaulėną kaip dailininką. Jis būtų gal tik rūmų, vilų ir miestų statytojas, nes jis ir šiandien dar su ta savo architektūra pamišęs... Bet laikai statyboms netiko (priešingai — lėktuvai griovė miestus), dar ir dabar netinka, — ir toji aplinkybė grąžino mums dailininką.

Kiaulėnas prisiminė savo tapybos studijas Kaune, Romoje, ir ypač nuo išvykimo į Portugaliją vėl pradėjo tapyti. Tai, ką jis naujo išmoko, jam tik dar daugiau padėjo. Nes jis stato sau didesnius reikalavimus, kaip vien tapyba. Jo nuomone, dailininkas turi turėti platesnį mokslinį pagrindą (negu tai duoda meno akademija) ir turi plačiau žiūrėti į meną. Ir kaip tik per architektūrą (tik sako, per muziką, kaip mūsų Čiurlionis, ir tai antroji tiesos pusė) galima esą plačiau suvokti tapybos meno paslaptis.

Itališkoji mokykla, jo mėgiamojo Ticijano, Tintoretto, Correggio studijos, paliko pėdsakų ir Kiaulėno kūryboje, ypač ankstyvesniame josios perijode. Vėliau, arba geriau sakant, šiuo metu dailininkas yra išsivadavęs nuo šios įtakos ir darąsis visiškai savaimingas, originalus ieškotojas savojo kelio, kurį galbūt jau yra ir suradęs. Jis nėra "moderniškas" gązdinančia šio žodžio prasme. Į savo meną jis žiūri pro amžinuosius tapybos principus, naudojasi visų didžiųjų italų ir prancūzų meistrų patyrimais ir —eina savo laisvu keliu, dabarties, taigi ir modernišku keliu. Kai vieną dieną jis vėl sueis arčiau į kontaktą su lietuvių liaudies menu ir dar daugiau susipažins su mūsų charakteringiausiomis tautinio meno apraiškomis, aš nedrįsčiau tvirtinti, kad jis kai kuriais atžvilgiais pasidarys dar kiek daugiau "tautiškesnis", negu šindien yra, bręstąs ir nokstąs taip toli, taip kietai atskirtas nuo tėvynės.

Paryžiuje jaunasis dailininkas jau turėjo stambaus ir pasididžiuotino pasisekimo (o šioje pasaulio dailininkų sostinėje tai nėra nei lengva, nei greitina...) Savo kūrinius išstatyti jis buvo pakviestas į Visconti, vėliau į Chardin galerijas. Apie jį ėmė rašyti laikraščiai, žymūs prancūzų meno kritikai juo ėmė domėtis, jo paveikslų ieškoti kolekcijonierius pirklys, o taipgi ir žiūrovas mėgėjas (nenusikalsime išduodami paslaptį, kad tik iš to vėliau dailininkas gavo pakankamai pajamų, kad galėtų laisvai ir bėdų nebespaudžiamas dirbti). Daug jo peizažų, natiurmortų, kompozicijų šiandien randasi pas privačius meno mėgėjus. Labai žymios Paryžiaus aktorės užsako jam padaryti jų portretus, nes šis aukštos kultūros dailininkas jau spėjo pasireikšti ir kaip ypatingai stiprus, jautrus, jausmiškai ir tapybiškai rafinuotas portretistas...

Šį pavasarį, pagaliau dailininkas suruošė platesnę savo vėlybųjų darbų parodą savo erdviame bute Paryžiuje ir per ją galutinai įsigijo, jei taip galima pasakyti, menininko "brandos atestatą" Paryžiaus meną mėgstančioje ir suprantančioje visuomenėje. Paroda buvo be galo nusisekusi, o jos žiūrovai sužavėti. Taip kalba kad ir šis prieš mane gulįs parodos "dienoraštis," į kurį daug kas iš lankytojų paliko įrašęs sa[illegible] įspūdžius. Daug jų čia pri[illegible] šyta: lietuvių, o ypač pra[illegible] cūzų, net anglų kalbom[illegible] "Buvau sužavėtas", "šis tyr[illegible] menas mane užburė," "pam[illegible] čiau, kas yra didelis ir tikr[illegible] menininkas," "tu būsi Liet[illegible] vos garbė ir pasididžiav[illegible] mas", "išbrendęs talentas" [illegible] "ištikima šio lietuviško me[illegible] talento garbintoja", "ta[illegible] gyvybė ir gyvenimas, ta[illegible] spalvos — grožio harmoni[illegible] ir taip toliau. Randamę [illegible] ir amerikiečių lietuvių ka[illegible] įrašų lietuvių ir anglų kalb[illegible] mis. O vienas amerikietis k[illegible] rininkas čia susižavėjęs an[illegible] liškai įrašė: "Sutikau pir[illegible] lietuvį Europoje, kuris m[illegible] suteikė tiek daug ir tik[illegible] džiaugsmo. Tai, ką čia m[illegible] čiau, yra tikrai gražu (c[illegible] tainly beautiful)"...

***

Galėčiau ištisus puslapi[illegible] prirašyti tokių ištraukų. B[illegible] ar tai būtina? Juk šiaip [illegible] taip perduoti tikslias min[illegible] apie tapybą, apie paveikslu[illegible] yra neįmanoma. Bepigu ka[illegible] bėti apie rašytoją ar poet[illegible] Pacituosi jo eilėraščius, [illegible] kiekvienas gali savarankiš[illegible] spręsti apie jų vertę. O [illegible] veikslo juk "nepacituosi" [illegible] Tiesa, galima būtų įdėti la[illegible] raštin fotografijas, — bet [illegible] gali perduoti tik labai silp[illegible] vaizdą apie meno kūrinį, [illegible] juo silpnesnį, kai jis yra sp[illegible] vuotas ir kur dažnai spal[illegible] išdėstymai, jų tonai, jų žai[illegible] mai sudaro patį aukščiau[illegible] ir žodžiais nenusakomą gr[illegible] žį. Ne, norint tikrai supra[illegible] pažinti ir įvertinti tapy[illegible] meno kūrinius, reikia ju[illegible] savo gyva akimis pamatyt[illegible]

Deja, Paryžius toli [illegible] New Yorko, nuo Chicago [illegible] Bet gal kada nors... Žinot[illegible] Paryžius nepriartės prie N[illegible] Yorko, bet visai galimas [illegible] lykas, kad vieną dieną pri[illegible] tės prie jo mūsų lietuvis [illegible] ryžietis dailininkas. Jis k[illegible] tik pasakoja, jog po metų [illegible] kitų, kai parengs daugiau [illegible] naujų savo darbų, mėgins [illegible] siruošti tolimon kelionėn s[illegible] vo tautiečių Amerikoje apl[illegible] kyti. O kad nepadarys jis [illegible] dos lietuviškajam menui ir [illegible] merikiečių akivaizdoje, t[illegible] aš ne tik neabejoju, bet d[illegible] čiau jums ir garantuoti. [illegible] jums gali patvirtinti ir pr[illegible] cūzų meno kritiko prof. [illegible] Tambeur žodžiai apie [illegible] Kiaulėno, kaip menini[illegible] daug žadantį kelią! "Akiv[illegible] doje šių kūrinių, kur jaun[illegible] rasių vizijos šviežumas su[illegible] jungia su senosios Vak[illegible] Europos mokslu, lieki įsit[illegible] nęs, kad Kiaulėnas, gal [illegible] tebėra savo pletotės pradž[illegible] je, bet kad šis jaunas ŠIA[illegible] DIENOS menininkas bus [illegible] nas iš RYTOJAUS meno m[illegible] strų"...

***

Taip negęsta, bet vis p[illegible] čiau skleidžiasi lietuviško [illegible] no žiburiai net nuo jos [illegible] atskirti, net nežinomais iš[illegible] mimo keliais iš tėvynės iš[illegible] ryti... Jie rodo nuostabų [illegible] tuvių tautos meninį ir kūr[illegible] nį gajumą. "Lietuvis niel[illegible] nepražūva" — dažnai [illegible] kartojama priežodis. Ir [illegible] tiesa! Jis išlieka, jis pro v[illegible] kliūtis prasiveržia, niel[illegible] jam nepajėgs užimti kva[illegible] nes niekas negali užslopi[illegible] ar užmušti tikro ir didelio [illegible] lento. Net ir maskvinis az[illegible] tas, užgrobęs mūsų šalį. [illegible] tai jis užgrobė ir kank[illegible] Bet laisvo lietuvio menini[illegible] kūrybos, nemirtingo lietu[illegible] kojo genijaus jis neužgr[illegible] ir neužkankins. Jei tai ne[illegible] reikštis tėvynėje, tai pr[illegible] veržia svetur. Mes visada [illegible] visur liksime laisvi žmon[illegible] ir mūsų menas bus — ko[illegible] prieš Tėvynės pavergėjus!

K.

Tado Mažeikos piešinys

LOŠIAMŲJŲ KORTŲ ISTORIJA

Rašo A. B. Strimaitis

Šį straipsnį autorius yra parašęs keletą metų prieš mirtį. Vien. Red.

Kas sugalvojo lošimą kortomis, iki šiol nepasisekė susekti. New Yorko Viešajame Knygyne suradau, kad pirmutinė kortų kaladė buvo rankomis piešta. 1397 m. Prancūzijos karalius Karolius VI savo rumuose lošdavęs kortomis. Paryžiuje paprastiems žmonėms buvo draudžiama kortuoti darbo dienomis.

Kortos pradėta spausdinti Vokietijoj 15-to šimtmečio pradžioje, Italijoje, 1425 m. o Anglijoje tik 1463 m. Į Ameriką kortas atvežė imigrantai.

Kortų sąstatas buvo sekantis: Karalius, raitelis, žemukas - kalpokas ir aukštukas—pana. Tik vėliau įvesta rūšys, kaip čirvai, bulbės, gilės, vyniai, o tokių skaičius pirmiausia atsirado Vokietijoj. Italijoj kortos žymėtos buvo kardu, taure, lazda ir pinigu, 16-tam amžiuje prancūzai priėmė pastovią formą, kuri iki šiol vartojama Anglijoj, Prancūzijoj, Vokietijoj, Amerikoj ir Lietuvoj, — čirvai, gilės, vynai, ir bulbės.

Lošimas kortomis

Tikslas kortomis lošti iš karto buvo nekaltas laisvo laiko praleidimas, bet vėliau ypač darbo žmonių klasėje, virto prakeiksmo žaislu, vadinamu velnio "abrozdėliais". Kartą žmogus į kortas įpranta — negali to blogo nusikratyti, kaip narkotiko, tabako, arba alkoholinių gėrimų. Žmogus, įpratęs kortuoti, vos spėja kur kokį pinigą sučiupti, tuoj atsisėda prie kortų, kol prakiša paskutinius marškinius. Ne vienas dvarininkas ar pasiturįs ūkininkas per kortas liko elgeta.

Kortų pasakos

Tūkstančiai įvairių pasakų susidarė apie kortas. Čia paduodu vieną girdėtų anekdotų apie kortas.

Įpratęs į kortas pusgirtis kareivis nuėjo į bažnyčią. Maldaknygės vietoj, išsitraukė iš kišeniaus kortų kaladę ir pradėjo jas dėstyti. Pastebėjęs tai dvasininkas apskundė kareivį jo viršininkui už nepadorų elgesį bažnyčioje. Viršininkas pasišaukė kareivį tardymui, bet kareivis teisinosi, kad kortos jam daugiau duodančos dvasinės naudos, negu maldaknygė. Čia jis išsitraukė kortas ir pradėjo dėstyti ant stalo. Tik vynų žemuką padėjo visai atskirai nuo kitų.

"Ar matai, pone viršininke, ką reiškia čia išdėstytos kortos? Keturios mostys (rūšys) — reiškia keturis metų sezonus, — pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą. 52 kortos reiškia savaitės metuose. Keturi karaliai valdo visą pasaulį. Karaliai turi ir karalienes, taip pat ir ministerius patarėjus." Vedžiodamas pirštu po išdėstytas kortas, kareivis rodo į aukštukus ir žemukus. "Matote, pone viršininke, kad aš kilniais dūmojimais buvau pasinėręs bažnyčioje kortas dėstydamas. Prašau už tai man atleisti!"

"Viską gerai išaiškinai, bet nepasakei, kodėl tą vynų žemuką iš visų išskyrei?" —pak'ausė viršininkas.

"Tas žemukas visai netinka prie karaliaus šeimos!" —atsakė kareivis.

"Bet tu nepaaiškinai, ką jis reiškia" — reikalavo viršininkas.

"Tas žemukas reiškia tą judošių, kuris mane tamstai apskundė."

Viršininkas paleido kareivį nenubaudęs.

Kortų pelnas

Amerikoje kortas spausdina ir platina privačios bendrovės ir turi gerą pelną. Kortas spausdina ir tokios įstaigos, kaip laivynai ir geležinkeliai, kurie pardavinėja savo spausdintas kortas keleiviams ir klijentams, kaip būdą skelbtis — su savo įstaigų atvaizdais, laivais, garvežiais ir panašiai.

Europoje, kaip ir Lietuvoj, kortas spausdina pati valstybė. Bendra kortų apyvarta yra daug didesnė, negu galima įsivaizduoti. Ne tik didelį pelną neša, bet lipinamos banderolės, valdžios ženkleliai — ant kiekvienos kaladės — duoda milijonus dolerių pajamų, kas met. Jungtinės Valstybės 1938 m. turėjo pajamų $4,052,567.33. Kiek lošime pralošiama dolerių, kol susinaikina visos tos kortos, niekas negali atspėti, nes statistikų, nei kontrolės tam nėra. Amerikoje visoki pinigais lošimai, kaip loterijos, arklių lenktynės, gaidžių peštynės, bulių badynės, visokios automatinės mašinos pinigų lošimui, draudžiama, bet visuomet ir visur pilna tos "dievo dovanos" kaip roletai, kauliukai, čekeriai, lyčkės, dominos, šachmatai ir kitoki išmislai. Kortų platinimas nedraudžiamas, nors pinigais lošti policijos akyse negalima. Kumštynės, futbolas, krepšinis, sviedinys, lenktynės, kaip kojomis taip ir dviračiais, motociklais, automobiliais, laikoma sportu, bet publika didelius pinigus stato ir pralošia tuose sportuose. Nors valdžia tai draudžia, bet milijonai žmonių pralošia ir plaukus nuo galvos. Kaip girtuokliavimas, nikotinas, rūkymas nesukontroliuojami, taip ir visokios rūšies spekuliavimas nesustabdomas.

Kiek dėl tos priežasties nusižudo, ar vienas kitą nužudo, kiek žmonių sėdi kalėjimuose, — sunku būtų apskaičiuoti.

Kortos prigavystei

Kortos vartojamos ne tik nekaltam žaidimui, laikui praleisti, bet ir apgaudinėti silpnapročiams, prietaringiem žmonėm, o ypač įsimylėjusioms moterims, ar nelaimingai susituokusioms poroms. Neabejoju, kad būtų daugiau, negu penkiasdešimts nuošimčių visų žmonių, kurie vienokiu ar kitokiu būdu buvo apgauti, iš jų pinigai išsivilioti. Visoki burtininkai, gyvenanti suktybėmis, daugiausia vartoja kortas. Čigonės ir šiaip išsilavinę "gudruoliai" ima didelius pinigus už kortų kėlimą, iš kurio išskaito įvairių įvairiausius dalykus: ligas, keliones, vedybas, turtą ir t.t. Pasako moterims apie jų vyrų neištikimumą, nurodo kas yra josios priešininkė, vyro viliotoja. Labai retuose atsitikimuose kortos parodo ištikimumą vienas antram. Kortos pasakančios, kur paslėpti pavogti daiktai, kokios išvaizdos įtariamas asmuo. Šimtai tūkstančių klausimų siejama su kortų pagalba, bet daugiausia kortos tarnauja moterims meilės reikaluose. Už tuos "kėlimus" moterys čigonėms ir žulikams moka pinigus.

Rinkėjo žodis

Čia papasakosiu šio rinkinio turinį, kurį pradėjau rankioti 1923 m., bet toli gražu jis nėra pilnas. Įvykus New Yorke Pasaulinei Parodai, kurioje dalyvavo ir Lietuva, man teko savo rinkinį baigti ir pavesti Lietuvos skyriui parodoje. Tame rinkinyje dviejų vienodų porų nėra. Nors kai kurios kortos panašios, bet braižiniai skirtingi.

Darbas, kurį man teko dirbti, yra įmanomas tik gyvenant tokiame pasaulio centre, kaip New Yorkas. Čia randami viso pasaulio konsulatai, įvairių šalių komercijiniai centrai ir skyriai, laivų prieplaukos. Rodos, tokiose sąlygose viską galima rankos ištiesimu pasiimti, o betgi kiek reikėjo žygių atlikti, kiek pinigų išleisti, tai vargu kas galėtų įsivaizduoti. Bet galiu kiekvieną užtikrinti, kad šis rinkinys yra vienintelis egzempliorius visame pasaulyje, ir duplikato niekas pagaminti negali.

Po pasaulinės parodos mano troškimas buvo, kad šis rinkinys patektų Vytauto Didžiojo Muziejun, Kaune. Bet dabar...

KĄ JIS MATĖ SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Man teko susitikti su leitenantu William Mockawetch-Mockevičium, gyvenančiu 220 McKee Street, Floral Park, L. I., N. Y. Kadangi leitenantas šių metų gegužės pabaigoj ir birželio pradžioj visą mėnesį gyveno Sovietų Rusijoj, Novo Rosyjsk uoste, tai įdomu buvo išgirsti iš jauno, bet rimto vyro lūpų, kuriam jokia politika neapeina, tikra dabartinė padėtis Sovietų Rusijoje.

Leitenantas sako: "Nesitikėjau ką gero matyti, bet visgi baisiai buvau nustebęs, kuomet patyriau, kokia padėtis viešpatauja Sovietų Sąjungoje. Kitur neteko niekur būti, tik šiame mieste, tai apie šį miestą ir kalbėsiu. Žmonės baisiai suvargę, išbadėją. Visas maistas valdžios kontroliuojamas, net juodos duonos be kortelių negalima nusipirkti. Žmonių maistas, be mažos išimties, yra džiovinta žuvis ir mažas gabalėlis juodos duonos, tai ir viskas. Kartą mane buvo užkvietęs vienas rusų karininkas pas save į svečius. Parėjęs namo, keletu raktų atrakino užrakintas duris, maniau, sako, kad ten deimantų pilna, bet net tinkamų baldų nėra. Vaišina name vodka, kurios veik negalima gerti ir džiovinta žuvimi. Šakučių nedavė. Kitą kartą aš tą karininką užsiprašiau pas save į laivą, gerai pavaišinau. Jis suvalgė tris lėkštes pridėto skanaus valgio, pusę svaro sviesto, išsigėrė. Pasakęs očen chorošo — spasybo ir patenkintas išėjo.

Žmonių rūbai — pasibaisėtini. Apsiskarmalavę ir tie patys suplyšę. Daugelis moterų, vieton sijonų, nešioja maišus. Batai pilni skylių. Bet Staliną dievina. Visur paveikslais apkartos sienos. Prakalbose, kuriose buvo ir koncertinė dalis, nieko kito negirdėti, kaip tik Leninas, Stalinas ir Marksas. Suminėjus Stalino vardą, tuoj keliama baisios ovacijos ir giedamas himnas.

Žmonės, atrodo, vieni kitų bijosi, nes jie gerai žino, kad jeigu nepatiksi valdžiai ir nebūsi aklai jai ištikimas, tai tuoj išnyksi iš gyvųjų tarpo arba atsidursi Sibire druskos kasti. Visi turi būti komunistais. Kartais maži vaikai išduoda savo tėvus, kuomet, nebūdami komunistais, nesislėpdami nuo vaikų, kalba ką nors nepalankaus apie komunistus, o visoki komunistų agentai išgauna iš vaikų, ką tėvai kalbėjo. Teko matyti vieną kitą anglų kalba knygą, kuriose tik Stalinas garbinamas yra.

Vieną kartą mūsų laivo vyrai buvo mieste ir jie norėjo pasamdyti taksi, kad greičiau parvažiuotų. Taksi niekur nesurado ir jie buvo rusų policijos areštuoti. Žinoma, vėliau paleido. Po poros dienų, sako, gauna laivo kapitonas iš rusų valdžios griežtą protesto laišką, kad jo laivo vyrai sudaužė rusų generolo automobilį. Tai tikri juokai, nes nieko panašaus apie sudaužymą automobilio nebuvo.

Paklausus kaip rusų moteris eina į balius ir koncertus, leitenantas, nusišypsojo ir sako: tais pačiais drabužiais, kaip ir kasdien, nes minia, tur būt nepakęstų tokio kontrasto ir gal suplėšytų. Koncertai, esą, labai silpni. Pasmus Amerikoj pradžiamoksliai geriau pasirodo, ne kaip ten vadinami artistai. Šis Juodųjų jūrų uostas vis dėlto nemažas, turi apie 90 tūkstančių gyventojų.

Įvairių prekių brangumas neįmanomas.

Ką Tamsta parvežei atminčiai iš Rusijos savo jaunai žmonai? — "Nieko," sako, nes tai tik pinigų bereikalingas išmėtymas butų".

Paklausus lt. Mockevičių ar jis sutiktų, šį pasikalbėjimą paskelbti spaudoj, jis atsakė: —"Su mielu noru. Aš tą patį galiu papasakot nors ir mitinge."

Mūsų bolševikai turėtų pasikalbėti su Mockevičium. Gal nevienam jų akys atsidarytų.

J. B.

ATEIVIŲ SKAIČIUS MAŽĖJA

Ateivių Amerikoje dabar yra mažiau negu 10 nuošimtis. Tai 20 metų imigracijos varžymo pasekmės.

Per tuos 20 metų ateivių skaičius šioje šalyje sumažėjo beveik 6 nuošimčiais, jų yra mažiau, kaip 11,500,000. Tuo tarpu čia gimusių baltųjų gyventojų skaičius padidėjo beveik trečdaliu, iki 107,000,000.

Naujagimių skaičius tarp vietinių ir ateivių 1920 m. paaugo iki 2,500,000ū 1930 ir 1940 m. iki 2,200,000. Mirimų tarp vietinių gyventojų 1940 m. buvo perpus mažiau, negu gimimų.

Nuo 1930 iki 1940 m. tik apie 7,000 imigrantų atvyko per metus laiko. 1940 m. apie 264,000 kitur gimusiųjų išmirė.

Imigracijai suvaržius, tarp ateivių jaurandamas žymiai mažesnis nuošimtis jaunesnio amžiaus žmonių. 1920 m. 15 nuošimtis ateivių dar neturėjo 25 m. amžiaus. 1940 m. jau buvo tik 4 nuošim. ateivių, turinčių mažiau, kaip 25 m. amžiaus. Tuo tarpu senesnio amžiaus ateivių skaičius beveik dvigubai padidėjo. 1920 m. tik 10 nuošimtis turėjo daugiau, kaip 65 m. amžiaus. 1940 m. jų buvo beveik 18%. Vietinių gyventojų tarpe, taip pat yra pasikeitimai, bet ne tokie žymūs. Nuo 1920 iki 1940 m. naujagimių skaičius sumažėjo, bet senesnio amžiaus (65 m. ir daugiau) padidėjo nuo 4 iki 6 nuošimčių.

Kadangi imigracija dar kurį laiką nebus atidaryta, tai, atrodo, kad ateiviai Amerikoje netrukus visai išnyks. National Resources Planning Board apskaičiuoja, kad, be imigracijos, ateivių skaičius iki 1960 m. nukris iki 5%, o 1980 m. jų bus tik 1 nuošimtis.

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

— Mielu noru.

— Bet nesakykit, jog tai iš manęs, ir kad apie jį teiravausi... prižadėkit!

— Galit manim pasitikėti, panele Luize. O kai dėl maisto, tiesą sakau — jam nieko nestinga. Kaži kas nežinomas nuolat atsiunčia jam daugybę įvairių skanumynų.

— Kas tai galėtų daryti?

— Kaip čia tamstai pasakius... Pagaliau Morisas ir pats nežino. Keletą sykių buvo atėjęs kaži koks tarnas, rodos meksikietis, ir vis atnešė po didelį krepšį. Kaip tik dabar jodamas mišku sutikau tą vyrą. Turėjo tokį pat krepšį, kokį yra atnešęs ponui Geraldui. Jis lydėjo kažin kokią jaunutę moterį, matyt, savo ponią.

Luizė daugiau nesiteiravo, visa pasirodė jai aišku, net perdaug aišku. Morisu rūpinosi juodakė meksikietė, o kas jis yra josios sužadėtinis — ji nė kiek neabejojo.

— Matau, ponas Stampai, — tarė nuslėpdama liūdesį. — kad ponas Geraldas surado rūpestingą širdį, tad mano triūsas jau bus nereikalingas. Teprašau tamstos tik vieno dalyko: nesakykit ligoniui, kad apie jį klausinėjau.

— Prisiekiu, kad nesakysiu jam apie tai nė vieno žodžio.

— Aš tikiu. Bet jau prasideda dienos kaitra, dėl to einam į vidų. Pavaišinsiu tamstą gardžia whisky... prašau, ponas Stampai!

Luizė greit nubėgo laiptais žemyn ir po poros minutų atsisveikino su seniu, palikdama jį tete ą tete su buteliu whisky. Troško kuo greičiau atbėgti į savo kambarėlį ir vienui viena išverkti visas ašaras, kurios nesuvaldomai veržėsi jai į akis. Pirmą kartą gyvenime Luizės širdį sukrėtė pavydas ir ji suprato, kad myli Morisą Geraldą. Ir neapsakomai baisus buvo jos nusivylimas, kai įsitikino, kad josios pirmosios meilės objektas, Morisas, turi sužadėtinę, ir dar tokią apsukrią, juodakę amazonę, kuri iš tikrųjų buvo verta jo meilės.

Negalėdama nusiraminti kambary, Luizė liepė tarnui pabalnoti josios mustangą ir šuoliais nujojo tvirtovės linkme. Tuo metu kaip tik grįžo iš tvirtovės meksikietė. Toji panelė jojo medžių pavėniu, tad veidas buvo atidengtas ir šydas ant pečių nuslinkęs. Kada jiedvi prasilenkusios pasižiūrėjo į viena kitą, Luizės veidelis dar labiau nuliūdo ir širdį skausmas jai dar labiau suspaudė.

— Ji labai graži, — galvojo kreolė, — net perdaug graži, kad būtų Geraldui tik paprasta draugė. Suprantama, jis labai ją myli, ir dėl to esu jam abejinga. Nieko kito man nelieka, kaip vengti su juo susitikti. Ir užmiršti, užmiršti, užmiršti! Bet ar lengva jis bus užmiršti? Po įvykio su Kasijum negalės daugiau pas mus lankysis, ir tegalėsiu su juo susitikti tik nepaprastomis aplinkybėmis.

PAVYDO GUNDINIMAS

Pirmą kartą savo gyvenime panelė Luizė patyrė nusivylimo kartybę. Ji buvo dabar labai nelaiminga, nors ir turėjo vilties, kad laikas, tas geriausias gydytojas, sušvelnins taikančius jai į širdį skausmo akstinus, kad savo tvirta valia ir sveiku protu nugalės visa. Bet laikas ėjo, o drumsčiąs jai ramybę žmogaus vaizdas ją kankino. Budavo valandų, kai atrodydavo, kad jo nekenčia, kad galėtų net jį užmuštų, arba šaltai žiūrėti, jei kas kitas jį žudytų. Bet tai buvo greit praeiną jausmai, ir jai atrodė, jog mylėtų Geraldą net ir tada, jeigu jis būtų jos didžiausias priešas.

(Bus daugiau)

EDWARD MILAKINS
PHILA. GASKET MGF. CO.
Gaskets, Washers, Metal Stampings.
F and Atlantic Streets,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonai:
Bell, REGent 0228
Keystone, EAST 9009

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
veda
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.)
South Boston, Mass.
Tel.: SOU 2732

SILVER CAFE, Inc.
S. ZAVADSKAS, sav.
Visų South Bostono lietuvių kelio galas
324 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Sokiai kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto
Svečiai, atvykę iš kitų miestų, kviečiami užeiti į šią puikiausią lietuvišką užeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE. MD.

JOHN V. BALTRUKONIS
INSURANCE & REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
TEISINGAS, SĄŽININGAS IR RIMTAS PATARNAVIMAS SAVO TAUTIEČIAMS
81 FOREST ST., KEARNY, N. J.
Tel.: Kearny 2-3237.

JULIUS PAKNIS
REAL ESTATE & INSURANCE
Sąžiningas ir skubus patarnavimas visais namų pirkimo, pardavimo ir paskolų reikalais.
133 SEELEY AVE., ARLINGTON, N. J.
Tel.: Kearny 2-3249.

GARDEN HOTEL AND CAFE
A. ZINZELETA, savininkas
Pirmos rūšies degtinė ir alus.
Lengvi užkandžiai
Tautiečiai pas tautietį!
612 E. Lombard St.,
BALTIMORE, MD.
Tel.: Lexington 8229

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
Kasdien muzika ir šokiai.
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

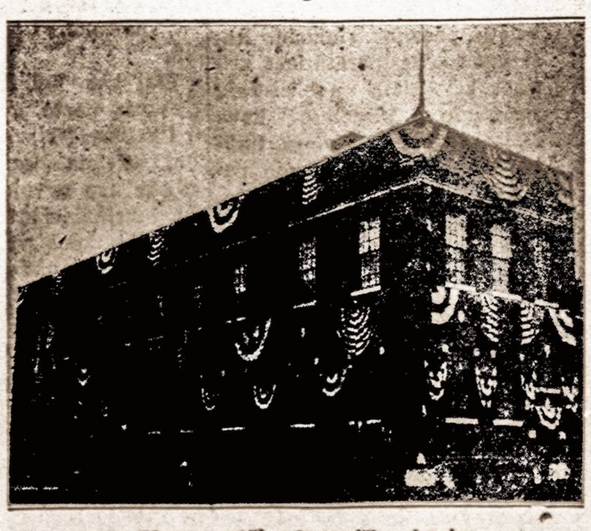

Pirmos rūšies lietuviška įstaiga
Juozas Zakarauskas, Manager
Salė susirinkimams, baliams, vestuvėms ir šiaip įvairiems pokyliams
280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y
Stagg Street kampas Tel.: EVergreen 4-9672

MOTERŲ PASAULIS

TOKIU BŪDU

Pr. Lapienė

Prieblanda. Aš sėdžiu ties langu ir akimis seku jūroj laivelių būrį. Tai žmonės, išsiruošę nakčjai dirbti. Kas galėtų manyti juos ten dėl smagumo laivelius įrstantis, bet aš žinau, kad netaip. Jie tingi dirbti dirbtuvėse, jie nenori ilgų valandų stovėti savo bizniuose, taigi, taip sakant, gau do vėjus. Pasiseka — jie kitą dieną užpildo krautuves šviežia sūrių vandenų žuvimi ir varliukėmis. Jei vėjuota, tai, jie nepagauna nieko jie iš leidžia paskutinį centą savęs "suraminimui".

Staiga mano akys nukrypsta į kiemo vidurį, kur stovi skardinis lovelis su vandeniu ir ties kuriuo aš papilu nuo stalo sušluoščius trupinius. Tai gėralas ir lesalas mano sodybos gyvūnėliams, kurie dažnai tėra vieninteli mano draugai. Dabar jie pagauna visą mano dėmesį. Ten lovy maudosi kažkoks, špoko didžio, geltonais sparniukų galiukais, paukštelis. Trupinėlius renka voverėlė, dvi žebenkštėlės, keli špokai ir pora varnų. Lesa skubiai, vienas kitam nekliūdydami. Paukštelis, iššokęs iš lovelio, irgi puola į tą būrį ir ryja duonos kruopeles. Aš stebiuos. Rodos, varnos ar, sakysim, voverės galėtų kitus, mažesniuosius, nuvyti. Jie to nedaro, nors alkani, taip skubiai renka maisto likučius įsimaišiusius žolėje.

Kur buvęs nebuvęs atbėga ir šuo, kuris dešimčiai minučių buvo paleistas nuo virvės. Jis irgi su manimi stebi tą būrį iš tolo. Manau sau: gudrus mano Rudis. Jis sotus ir už tai tik džiaugiasi kartu su manimi, matydamas kaip alkani sotinasi. Keista man: ne vienas tų mažųjų nebijo ir šuns.

Bet šuva pašėlęs. Jis strekt ir pačiumpa vieną paukštelį ir jį nužudo pirmiau, negu aš visa gerkle surinku. Kiti visi išlaksto. Voverė, įsikorusi į medį, žiūri į mane maldaujančiomis akimis ir tarytum klauste klausia, ką aš dabar darysiu, eisiu jų gelbėti, ar paliksiu Rudį sauvaliauti.

Aš paimu jį, baru ir užduodu diržu, kišdama jam po nosim nužudytą paukštelį. Jis liežuvį iškišęs lakuoja, gailestingomis akimis prašo manęs laisvės, lyg ir teisinasi, kad jo veislė kalta, garsi paukščių medžiojimu.

Man ir jo pagaili ir aš paprašau savo vyrą išvežti jį į mūsų verslo vietą, kur yra daugiau žemės ir kur galime jį uždaryti kaip ir koncentracijos stovykloje.

Po kiek laiko mano kieme aš vėl išvystu tuos pačius gyvūnėlius. Jie dabar nieko nebijo. Rudis toli, o aš — žmogus. Žmogus gi nežudo niekam nekaltų gyvūnėlių, žmogus bando jiems pabelbėti išsilaikyti žemėje.

Ir ne tik aš. Milijonai žmonių atiduoda širdį gyvunėliui. Tik... tie kiti milijonai neapkenčia kito žmogaus, tokio pat, kaip jis. Ir vaikosi žmonės pasauly, pavydėdami viens kitam nuo prigimties stalo trupinėlio, jie ryja viens kitą daugiau, kol apsiriję sprogsta. Tada jų pėdomis bėga jų vaikai, vėliau vaikų vaikai, kol amžina kova žemėje žmogaus su žmogumi nebesiliauna, kol amžina ramybė lieka svetima, nepažįstama, kol neapykanta užsidega visų širdyse ir kerštu kumštys sugniaužtos lydi kaimyną, brolį, net ir tėvą su motina.

Man baisu dabar svajoti apie žmonijos pasaulį. Man smagu šį vakarą justis šių gyvūnėlių draugijoj. Bent aš saugi esu ir man, šio kiemo karalienei, nė vienas jų nieko nepavydi.

Dosnumas

Vėliausiais laikais BALF labai plačiai išvystė drabužių rinkimą nuo karo nukentėjusiems lietuviams. Jūsų reporterė, norėdama pamatyti, kas šiuo metu vyksta BALF sandėlyje, vieną dieną ten užėjo.

Sandėlio vedėjas, Jonas Valaitis, parodė visą įstaigą, išaiškino kaip drabužiai tvarkomi siuntimui į užsienius. Visa "procedūra" tikrai buvo įdomu pamatyti.

Amerikos lietuviai, atrodo, nuoširdžiai stengiasi padėti nukentėjusiems tautiečiams. Didžiulė salė, kur dirba net 10 darbininkų užkrauta visokiais drabužiais suagusiems ir vaikams, vyrams ir moterims.

Kai kurie drabužiai atrodo labai geri. Pabėgėliai juos galės ilgai vilkėti, iš jų bus naudos žiemos šalčiams atėjus. Bet į akį krinta ir krūvos skarmalų, drabužiai, kurie savo amžių jau "išgyvenę," kur lopas ant lopo, o lope — skylė... Kiti kandžių suėsti arba visiškai sutruniję. Aišku, kad toks drabužis mažai ką padės patekęs kuriam nors pabėgėliui. Nei jis ilgai galės juo vilkėti, nei kūną tinkamai pridengti.

Būtų geriau, jeigu žmonės siųsdami tokius skarmalus į sandėlį, pirma apžiūrėtų ar drabužis nešiotinas, ar ne. Tikras dosnumas pasireiškia tik tada, kai aukojame tai, kuo ir patys dar galime naudotis.

Nenuostabu, kad kai kurios šelpimo agentūros senų drabužių visai nepriima.

Baigiasi trūkumai

Šio karo metu amerikietė šeimininkė, reikia pripažinti, gana geroj nuotaikoj buvo at sisakiusi daugelio reikalingų daiktų, kurie anksčiau atrodydavo tiesiog būtini. Nors didelė dalis daiktų eidavo mūsų sąjungininkams, bet kiekviena šeimininkė, be didelių išmėtinėjimų, stengėsi prisitaikyti prie pasikeitusios padėties. Trukumų, kaip moterys žino, buvo begalo daug. Šeimos maitinimas ir apranga, buvo didelis galvosukis.

Dabar pranešama, kad karo apsunkita padėtis greitai pasikeis ir per sekančius mėnesius daug daiktų bus galina gauti be jokių kliučių.

Mėsos racijonavimas, pavyzdžiui, sakoma, busiąs visai panaikintas už kelių mėnesių. Taukų, sviesto ir kitokių riebalų, kurį laiką dar truks bet ir jų racijonavimas greičiausiai baigsis šių metų pabaigoj.

Cukraus trukumas bus jaučiamas iki 1946 m., bet kitų maisto produktų racijonavimas bus panaikintas po švenčių.

Drabužių padėtis žymiai pasikeis lapkričio mėnesį. Pranašaujama, kad krautuvėse jau bus pakankamai drabužių vaikams ir moterims, taip pat ir "nylon" kojinių, kurių per karą buvo galima nusipirkti tik juodoj rinkoj, mokant nuo $15.00 iki $50.00 už porą. Vyriškų drabužių bus daugiau gruodžio mėn.

Naujų radijo aparatų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų, valytuvų ir kitokių elektrikinių aparatų bus galima gauti apie Kalėdas.

Artistė Loretta Young parodo baltą vakarinę suknelę, išsiuvinėtą auksu ir perlais. Tai viena iš jos mėgiamiausių suknelių.. Mažesnėms iškilmėms ji vilki baltą "bolero" žakietėlį.

Viena iš vėliausių jos filmų Along Came Jones, dabar rodoma visuose kinuose. Loretta Young neseniai susilaukė dar vieno sūnaus. Dabar ji augina tris vaikučius ir, sakoma, yra pavyzdinga motina.

SVEIKATA IR GROŽIS

Nežiūrint kur gyvenate, — mieste ar kaime —visados bandykite naudotis saulės spinduliais! Tai geriausias sveikatos šaltinis. Ypač svarbu, kad vaikai, kiekviena proga, galėtų žaisti lauke saulei šviečiant, žiemą ir vasarą Nors mieste gyvenantiems sunkiau gauti saulės, bet vis dėlto yra aikščių ir parkų, galima šiek tiek laiko praleisti.

Reguliarios valgymo, žaidimo ir miegojimo valandos taip pat svarbu sveikatai palaikyti. Be to, bent du kartus į metus reikia nueiti pas gydytoją sveikatai patikrinti.

***

Gražios akys beveik kiekvienu atveju sudaro pirmąjį įspūdį, kreipia dėmesį. Bet ir akių grožis priklauso nuo bendros sveikatos ir jų priežiūros.

Išvargintos, ašarojančios akys, dažniausia — rezultatas įtempto darbo ar persidirbimo. Akių be reikalo varginti reikia vengti ir kada galima, net darbo metu, duoti joms poilsio.

Siuvant ar skaitant, pavyzdžiui, šviesa reikia įtaisyti iš kairės pusės nuo peties, kad būtų gerai apšviečiamas tas daiktas į kurį žiūrima. Ilgas valandas skaitant, akims reikalingas poilsis ir geriausias būdas, tai bent kelioms minutėms užsimerkti. Perdaug išvargintas akis geriausiai atgaivinti — atsigulus ir pridengus jas vata, išmirkyta specialiu vandeniu. Akis sveika karts nuo karto išplauti. Galima vartoti neperdaug surų vandenį ar vasitinėje nusipirkti specialaus akims plauti vandenenį.

***

Pažiūrėjus į odą per mikroskopą, matyti milijonai mažų skylučių, kurios surenka dulkes iš oro. Kai tos skylutės užsikemša purvu, oda pasidaro neaiški, nešvari, greit randasi ir spuogučiai.

Tik švari oda gali būti graži ir sveika. Moterys dažnai veidą apvalo tik kremą naudodamos. Daug geriau veidą plauti šiltu vandeniu ir geru muilu, o paskui ištepti kremu.

Kai meilės neliko

Mano meilę tu išrovei,
Iš krūtinės su šaknim
Ir iliuzijas nukovei
Dieną pavertei naktim!

Jau dabar tikrai pelėsiais
Dvelkia likus tuštuma
Ir niūriais, šiurpiais pavėsiais
Besitenkina siela.

O ar vėjas smilčių kopoj
Karštą ugnį besukurs,
Ar audra, kai širdį sopa,
Dar gyvenimą išburs?

Kapsų Aguona

Ponia MacArthur atvyko į Tokio

Vyriausio okupacinių jėgų Japonijoje viršininko gen. MacArthuro žmona su savo suneliu, kaip pranešama, šiomis dienomis atvyko į Tokio ir apsigyveno Amerikos ambasados rūmuose, kur dabar yra jos vyro štabas.

Ponia MacArthur ir sūnus buvo kartu su generolu pačiose tamsiausiose dienose, 1942 m., kai jis iš Bataano turėjo vykti į Australiją. Bet vėliau, kai gen. MacArthur grįžo į Filipinus, generolo žmona su sūneliu atvyko pas jį į Manilą.

Nusideginus pirštą, tuojau užberkite miltų. Miltai sumažina skausmą ir apsaugoja žaizdą nuo šalto oro.

Pečių lengviausiai apvalyti naudojant kerosiną.

Lietuvaitės vienuolės padeda pabėgėliams

Prieš karą Lietuvoje buvo pristeigta gana daug įvairių moterų vienuolynų. Kai kas dėl to net priekaištaudavo, kad daug jaunų merginų, susirūpinusios tik savo sielos išganymu ar kitaip kaip "nusivylusios" gyvenimu, pasitraukdavo iš praktiško ir aktingo tautinio darbo dirvos. Šiandien tačiau ne viena iš tų vienuolių pagal kuklias išgales stengiasi atsilyginti ir grynai tautinės pastoracijos darbu.

Šiomis dienomis Vienybė gavo iš vieno savo korespondento Europoje laišką, kuriame, be kita ko, rašoma:

Šiandien sutikau vieną lietuvaitę vienuolę, lydinčią mano gerai pažįstamą šeimą su keliais mažais vaikais, tikslu juos visus apgyvendinti bažnytiniame ūkyje Pietų Prancūzijoje. Šeimos galva, patyręs ir išmokslintas ūkininkas, ten prižiūrės ūkį, už tai gaus sau ir šeimai pastogę ir išmaitinimą... Šį ūkį per savo pažįstamus dvasininkus jiems surado toji vienuolė. Ji tvirtina, kad jai esą pažadėta, jog ateityje ir daugiau lietuvių pabėgėlių ten galėsią rasti prieglaudos bei pragyvenimo galimybių.

Lietuvaitė vienuolė, pusamžė moteriškė, daro labai energingo ir šaunaus įspūdžio. Įdomus jos pasakojimas apie savo pačios likimą:

— Tėvai seniai mirę. Vieną brolį su visa šeima bolševikai anuomet ištrėmė į Sibirą, ir nieko apie juos negirdėti. Kitą brolį už priešinimąsi okupantams neseniai sušaudė vokiečiai... Taigi, likau visiškai viena be savų artimųjų. Pernai raudoniesiems veržiantis į Lietuvą bėgau. Bėgau per visą Vokietiją, bombarduojamais traukiniais, ėjau pėsčia, kol po visokių baisiausių išgyvenimų, pagaliau, patekau į dar vokiečių okupuotą prancūziską Alzacą. Mano tikslas buvo — ko greičiau ištrūkti ne tik iš raudonųjų, bet ir iš rudųjų nacių nagų. Pasisekė!..

Esu viena, be jokio artimo žmogaus. Bet už tat dabar man kiekvienas lietuvis ar lietuvė — tikras brolis ir sesuo. Aš dabar tik jiems ir tik dėl jų tegyvenu. Man nieko daugiau nereikia. Kiek galiu, visas jėgas paskirsiu lietuviams tautiečiams padėti. Šiek tiek pažįstu žmones, moku Vakarų Europos kalbų, tad tuo galiu truputį patarnauti. Važiuoju dabar pažiūrėti to vienuolyno ūkio. Jei tik bus galima, kviečiu ir jus pas mus atvykti...

Energingąją lietuvaitę vienuolę ir jos lydimąją šeimą su džiaugsmu palydėjau į stotį, palinkėdamas gero kelio ir dar geresnio įsikūrimo."

Obuolius lengvai galima nulupti, užpylus ant jų karšto vandens. Palaikius taip apie dešimts minučių, obuolių žievė tuojau nusilupa.

Taip atrodo modernizuotos virtuvės, kurias architektai numatę įtaisyti naujai statomuose namuose. Tai kombinacija virtuvės ir valgomojo, atskirto žemomis šėpėlėmis. Virtuvėje yra visi moderniški įtaisai: baltas elektrikinis pečius, šaldytuvas ir kabinėtos. Valgomas kambarys įrengtas Amerikos pionierių stiliuje.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9219

DR. BLADAS K. VENCIUS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel.: ofiso STagg 2-0706
Namų—JAmaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

ĮVAIRIŲ DRABUŽIŲ SIUVYKLA

Siuvami įvairūs drabužiai moterims, vyrams ir vaikams pagal užsakymus. Drabužiai siuvami pagal vėliausias madas.

Reikalingi darbininkai: apreiteriai, preseriai ir rankiniai suvėjai. Alga gera. Patyrimas nereikalingas. Praneškite apie šias geras progas savo pažįstamiems.

JUOZAS LUGAUSKAS
168 ROEBLING STREET, BROOKLYN, N. Y.

SCHOLES BAKING INC.
V. LUKAS, savininkas
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.
Tel.EVergreen 4-8802

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Pusninkų vedybinio gyvenimo sukaktis

Praeitą sekmadienį Norkų namuose, Richmond Hill, N. Y., įvyko Kazio ir Petronėlės Pusnikų 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties minėjimas. Svočia buvo p. Masiulienė iš Maspetho, o piršlys — Petras Pusnikas iš Brooklyno.

Tai buvo nepaprastai jauki ir maloni puota. Didesnei puotos nuotaikai, svočia padovanojo puikų pyragą, o piršlys — gėrimų. Be to, sukaktuvininkai buvo gausiai apdovanoti sidabru — įvairiais gražiais daiktais.

Šią puikią puotą surengė Norkus, Petras Pusnikas, Budraitienė ir Veličkienė.

Šioje Pusnikų puotoje dalyvavo daug svečių: Stepulionių šeima. Norkai, p-nia Budraitienė su sunum Vito, Helen ir Bob Ambrose, Ant. Matulis su dukteria, Stero, Povilanskas, Veličkienė su dukteria Therese, P. Pusnikas su sūnum, Olga ir Frank Gris, Aldona ir Bill Grinewich iš Kearny, N. J., Jonas Baltus su žmona, Masiulių šeima iš Maspetho, Damkus ir k.

Kazys Pusnikas yra inžinierius ir žinomas visuomenės veikėjas. Visą karo laiką inžinierius Pusnikas buvo užimtas karo gamybos dirbtuvėse, įvairiuose miestuose. Kaipo ekspertui, K. Pusnikui tekdavo važinėti po įvairias vietas Amerikoje. Karui pasibaigus, K. Pusnikas grįžo ir pastoviai apsigyveno savo namuose, Richmond Hill, N. Y.

Šia puota kartu buvo paminėta ir Kazio Pusniko visuomenės veiklos sukaktis.

Tautininkų Klubas pagerbė savo narę

Neperseniai Tautininkų Klubo nariai labai sumaniai pagerbė vieną iš veikliausių savo narių, būtent Veroniką Norvaišaitę. Niekas iš anksto nežinojo, kam ta puota yra rengiama. Tik rengimo komisijos pirmininkui Simui Volskiui prabilus, visiems paaiškėjo šios jaukios puotos tikslas.

Perstatyta Veronika Norvaišaitė net susigraudino, nes nesitikėjo tokio gražaus pagerbimo iš savo draugų pusės. Mat, Veroniką yra viena iš tų klubo narių, kurie tikrai nuoširdžiai darbuojasi. Nenuostabu, kad šioje puotoje Veronika Norvaišaitė buvo ir apdovanota.

Šioje puotoje, kurioje dalyvavo apie 40 asmenų, buvo pasakyta ir kalbų. Dabar vykstančio rūbų rinkimo vajaus reikalu pasakė tinkamą kalbą to vajaus direktorius Jonas Valaitis.

Be tinkamai paruoštų valgių, svečiai buvo ir alum pavaišinti. K. P.

VYTAUTAS BACEVIČIUS

Lapkričio 4 ir 25 d. Times Hall, New Yorke, įvyks pianisto Vytauto Bacevičiaus koncertai, į kuriuos bilietai galima gauti Vienybės įstaigoje.

Koki laiškai dabar gaunami iš Lietuvos

Mūsų skaitytojai Vladas ir Eleonora Pivariūnai Brooklyne šiomis dienomis iš savo giminių, iš Lietuvos, gavo tokį laišką:

"Jonas su savo šeima sveikina ir linki daug laimės ir gero pasisekimo. Mielas švogeri: Sintautų nežinia, Broniaus nežinia, o Petrusė gyva, sveika. Sudiev, sudiev, mielas švogerėli ir sesute... Aš Jonas ir mano žmona."

Tai ir viskas, kas tame laiške parašyta. Tuo tarpu Pivariūnai atsimena, kokius laiškus giminės jiems rašydavo prieš karą, kai Lietuvos nespaudė okupanto jungas. Iš laiško turinio matyti, kaip dabar bolševikų okupuotoje Lietuvoje žmonės jaučiasi.

Pas vienybiečius

Šiomis dienomis lankiausi Bronxe ir užėjau pas vienybiečius Borus, kurių du sūnūs jau seniai kariuomenėje. Vincas dabar yra Prancūzijoje, o Stasys — Italijoje. P-nia Borienė mano, kad jos sūnūs netrukus grįš namo.

Iš p-nios Borienės patyriau, kad ji ir jos vyras skaito Vienybę jau 16 metų. P-nia Borienė užsimokėjo prenumeratą ir, be to, dar paaukojo 3 dilerius Vienybės Namo Fondui.

Vienybės įstaigos vardu, dėkoju p. Borams už auką.

J. Krunklys.

Grįžo Al. Narvydas

Seržantas Algis Narvydas išbuvęs kariuomenėje virš keturių metų, grįžo iš Prancūzijos ir, gavęs 30 dienų poilsio, dabar vieši pas tėvus.

A MESSAGE to the PEOPLE of BROOKLYN

Once again it becomes necessary to request your co-operation in expediting the dispatch and delivery of Christmas mails to the men and women serving in our armed forces overseas.

The Postoffice Department intends to put forth every effort to deliver this mail before Christmas. Your help is urgently needed. It must be a sorry Christmas indeed for any of these men and women who do not receive their gifts in time. You can do your part by mailing between Sept. 15 and Oct. 15—the earlier the better. The parcels must not exceed five pounds in weight or 15 inches in length or 36 inches in length and girth combined. Each gift should be indorsed "Christmas Parcel." These regulations also apply to gift parcels sent overseas in connection with the Jewish religious holiday Chanukah. The parcels should be indorsed "For Jewish Holiday."

FRANK J. QUAYLE Jr.
Postmaster

LAIŠKAS IŠ OKINAWOS SALOS

Brooklyniečiai Narvydai gavo iš savo sūnaus, Vytauto, tarnaujančio Pacifike, tokį laišką:

Mano mylimi Tėveliai:

Šiandien mes gavome pranešimą, kad karo cenzūra laiškams yra panaikinta ir mes galime šį tą plačiau apie save parašyti. Aš šiame laiške noriu nors trumpai parašyti apie savo kelionę ir veiksmus iki šiai dienai.

Mes apleidome Shelby, Miss., stovyklą šių metų sausio 2 d. ir atvykome į Seatle, Wash. sausio 6 d. Čia turėjome pereiti tam tikras pamokas, kaip į laivus susikrauti ir t. t. Gavę visą savo aprangą, sausio 12 d. sėdome į laivą ir naktį išplaukėme. Pasiekėme Hawajų salas sausio 20 d. Visą kelionės laiką oras buvo biaurus ir jūra labai banguota, taip kad daugelis mūsų karių sirgo jūrų liga. Aš, laimei, nei šį kartą, nei vėliau, laivais plaukdamas, nesirgau. Mūsų laivo vardas buvo U. S. S. Navarre. Tai naujas smogikų laivas. Hawajų salose mes turėjome naujas pamokas kaip išsikelti į krantus ir pulti priešą. Čia mūsų vairuotojai turėjo pereiti kursą, kaip valdyti karių iškėlimus pluoštus vadinamus "ducks" ir "trucks" ir kaip užimti jūrų pakraščius.

100 karių iš mūsų kuopos pirmieji apleidome Hawajų salas, nes mes buvome priskirti į smogikų būrį. Hawajų salos labai gražios ir jų krantai žavėtini. Mūsų kuopos pirmoji šimtinė apleidome Hawajų salas vasario 23 d. ir mūsų pirmoji sustojimo vieta buvo Eniwetok sala. Vėliau, priplaukę Perry salą, išlipome į krantą ir čia gavome kiekvienas karys po bonkutę Coca-Cola ir po 4 bonkutes alaus. Sekanti sustojimo vieta buvo Ulithe sala, vėliau sustojome Palau saloje ir galiausiai atplaukėme į Filipinus į Leyte salą. Prie Okinawa salos mes atplaukėme kovo 31 d. ir buvome kelias mylias nuo kranto puolimo dienoje, balandžio 1 d. per Velykas. Šitos japonų salos bombardavimas prasidėjo apie 2 val. iš ryto ir tai buvo dar niekuomet man nematytas ir neužmirštas reginys. Velykų pirma diena buvo graži saulėta ir jūra rami, bet naktį oras pasikeitė. Pradėjo lyti ir jūra pasidarė begalo banguota ir žiauri. Nežiūrint visų pastangų, mums nepasisekė į krantą išsilaipinti, bet naktį ir vėl oras pasikeitė ir balandžio 5 d. mus išlaipino ir priskyrė prie 96 divizijos ryšių gurguolės, apie mylią nuo kranto. Nuo balandžio 5 iki 10 d. mes turėjome gana daug darbo ir neturėjome nė keleto valandų laiko numigti, nes japonų lėktuvai, mums nedavė ramumo. Mes turėjome slėptis vadinamuose lapių urveliuose. Septynis iš mūsų paskyrė eiti į salos gilumą, paėjus apie 5 mylias, visi buvome begalo pailsę nuo lietaus peršlapę ir sušalę taip, kad nieko nepaisydami pasistatėme savo didelę palapinę ir net be sargybos ten, lyg negyvi, permiegojom. Nieko tokio neatsitiko tą naktį, nors buvome artilerijos šovinių rėbose. Čia mes susitaisę savo ryšių stotį, turėjome daug darbo, nes nuolat į ją plaukė dėžės su batarėjomis, radijo dalys, telefonų vielos ir kiti susisiekimo įrankiai, kuriuos reikėjo taisyti, o be to, japonai ir nesnaudė, jų lėktuvai nuolatos mėtė bombas į mūsų laivus ir bandė išardyti Kadena (miesto vardas) lėktuvų lauką. Mes buvome apie mylią į pietvakarius nuo Kadeno lėktuvų lauko. Japonai sugalvojo ką tokio nepaprasto, nes kasnakt apie 2 val. ryto, paleisdavo nuo 5 iki 20 artilerijos šovinių, bandydami išardyti lauką. Mes irgi keletą kartų ouvome pakliuvę į tą šovinių ugnį, bet išlikome nepaliesti. Mano darbas buvo iš sudaužytų ir permirkusių radijo aparatų išrinkti geresnes dalis tinkamas tolimesniam vartojimui, tai buvo gana įdomus darbas. Apie rugpiūčio 5 d. mūsų kuopa išsikėlė į kitą vietą, apie pusmylį nuo miestelio Naha. Aš turėjau pasilikti baigti savo darbą. Aš grįžau į savo kuopą rugpiūčio 17 d. Mes dabar stovyklaujame tokioje aukštumoje, iš kur matyti miestelis Naha į pietus ir japonų kareivinės į rytus. Viskas čia aplink išdaužyta. Šioje saloje visi kalneliai ir krantai pilni urvų ir oki naviečių kapų. Žiūrint į tuos išardytus kalnelius ir krantus, kiekvienas gali isivaizduoti, kokios čia būta žiaurios ir ir kruvinos kovos. Miestelis Naha, tai tik griuvėsių ir išardytų namų krūvos. Aš apsižvalginėjęs pamačiau pora negyvų japonų. Dar daugelis japonų slapstosi kalnelių ir krantų urvuose. Apie savaitę laiko atgal jų keturi buvo nušauti. Kalbant apie save, dabar man yra leistina nešioti prie krūtinės gero elgesio kaspiną ir taip pat Asiatic-Pacific karo veiksmų kaspiną su bronzine kovos žvaigžde.

Kai dėl mano tarnybos taškų, tai aš jų dar permažai turiu, todėl turėkite kantrybės, nes aš nežinau, kada būsiu paleistas ir galėsiu namo grįžti. Tikiuosi, kad Algis jau yra sugrįžęs iš Prancūzijos ir gal jis bus iš kariuomenės paleistas.

Linkėjimai visiems.

Vytautas Narvydas.

Sgt. Walter Brazauskas, sūnus p. Brazauskienės, turinčios alinę Union Ave., kamp. Power St., grįžo iš Prancūzijos ir, gavęs 30 d. poilsio, dabar yra namie.

LICENSES
Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. GB 4620 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5705 — 3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
KARL GUNTHER
5705 — —3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7219 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 128 Rochester Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
VIRGINIA JOELICK
128 Rochester Ave., Brooklyn, N. Y. T

NOTICE is hereby given that License No. EB 237 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 255 Sutter Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANNETTE DELICATESSEN CO., INC.
255 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1123 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 764 Rogers Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
CHARLES GROSSMAN
764 Rogers Ave., Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. GB 1268 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 385 Sumpter Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the
MICHAEL CHASANOFF
385 Sumpter St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1508 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 4015 — Avenue T, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
GAETANO VOLPE
4015 — Ave. T, Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. GB 1006 has been issue dto the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3002 — Avenue K, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ERBHARDT NORBY
3002 — Ave. K, Brooklyn, N. Y. R

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui
su MOTĖRIMIS
★
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Memories of Lithuania
RADIO HOUR
Saturdays, 5:300 to 5:30 p.m.
Station WEVD—1330 kil,
500 Watts
Director—JACK J. STUKAS
429 Walnut St., Newark, N. J.
Tel. MArket 2-5360

REIKALINGI darbininkai plieno dirbtuvėje. 78 c. į valandą. 40 valandų savaitė. Už viršlaikį mokama $1.17 į valandą.
THOMAS W. KILEY & CO.,
57 Grand St., Brooklyn, N. Y.

CLEMENT A. VOKETA
VOKIETAITIS
Advokatas
41-40 74th Street,
Jackson Heights, N. Y.
NEwtown 9-5972

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

LICENSES
Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. EB 1820 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 640 Bushwick Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
LENA IMPERIAL
640 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1570 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 6223 — 14th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
GEORGE N. KING
6223 — 14th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1920 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 7113 — 5th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off tne premises.
MILTON BLATT
7113 — 5th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 10515 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 239 Central Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MARIA BIONDO
239 Central Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 5094 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 166 South 4th Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
HARRY OSTROW
166 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7508 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 277 Sumpter Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JACK RAKOFF
277 Sumpter Str., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1639 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 507-509 Ditmas Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
HYMAN VOLPER
(King Charles Food Center)
507-509 Ditmas Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1472 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 459 Stone Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
BENNY GOLDBERG & NATHAN LUBIN
d-b-a Famous Delicatessen
459 Stone Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 4756 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 56-58 Lorraine St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
HYMAN BEREZ
56-58 Lorraine St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1379 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 691 Bedford Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
SAMUEL GROSS
691 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7562 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 898 Shepherd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ALEX ABUGEL
898 Shepherd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7735 has been issued to the undersibned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 50 Broome Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
STELLA CZAJKOWSKI
50 Broome St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 4822 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3 East 5th Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
LAWRENCE PHILIP BARBIERI
3 East 5th St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 4891 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 317 Pearl Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
GAETANA DE ROSA
317 Pearl St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1336 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 244 Hoyt Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ROSALIA SERPE & GENNARO PALOMBA
244 Hoyt St., Brooklyn, N. Y.

TARZANAS IR TARZELĖ — Edgar Rice Burroughs.

Ramiai, nepastebimai, karingai nusiteikusios bezdžionės bėgiojo tarp medžių taip, kad tik galėtų apsupti paklydusį Tommy. Jos buvo pasiryžusios šį kartą gudru, bet nepatyrusį berniuką sugauti.

Staiga bezdžionės buvo apsupusios berniuką iš visų pusių. Jis, laikydamas rankoje lanką, pastebėjo pavojų, bet jau buvo pervėlu. Dabar Tommy mato, kad susikirtimas su piktomis bezdžionėmis neišvengiamas.

O tuo tarpu čia pat, netoliesia, viską atidžiai sekė liūtas. Tuo tarpu, kai bezdžionės nusigrįžusios,— liūtui gera proga pasotinti savo išalkusį pilvą. Jis, nieko nelaukęs, šoko prie tų bezdžionių.

Tuo tarpu, kai bezdžionės puolė berniuką, tai alkanas liūtas — bezdžiones. Kylys kylį, kylius — šlėga. Ir visa tai įvyko vienu akimirksniu— nei Tommy, nei bezdžionės nesuspėjo nė susivokti, kas atsitiko.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje

Lietuvių Radijo Draugijos Vakarinės
7:30 PROGRAMOS 7:30
J. P. GINKUS, Direktorius
KETVIRTADIENIAIS 7:30 WWRL 1600 kc.
Gyvuoja virš 12 metų oro bangomis, transliuojama visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika.
(Vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai.)
J. P. GINKUS — 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. EV. 4-7142
A. JEZAVITAS — pranešimų direk.
VIOLET PRANCKUS — Muzikos vedėja — EVergreen 8-3626